

KURSKATALOG

HEIMEVERNETS SKOLE- OG KOMPETANSESENTER og SJØHEIMEVERNSKOMMANDOEN

www.forsvaret.no

Àjour pr 19.10.12

1 Innledning	5
1.1 GENERELT	5
1.2 PÅMELDINGSRUTINER FOR PERSONELL TILHØRENDE LANDHEIMEVERNET ELLER LUFTHEIMEVERNET	5
1.3 PÅMELDINGSRUTINER FOR PERSONELL TILHØRENDE SJØHEIMEVERNET	5
1.4 KURSSTED	5
1.5 FORSVARETS KOMPETANSESENTRA	5
1.6 ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	5
1.7 REISE OG LØNN	5
1.8 ENDRINGER I ÅRSPLAN	5
2 Lagførerkurs Gevær	6
3 Grunnkurs Lederskap	6
4 Lagførerkurs Jeger	7
5 Troppssjefskurs II Jeger	7
6 Troppssjefskurs III Jeger	8
7 Lagførerkurs RFK 84 m	9
8 Lagførerkurs MØR (uttrykningstropp/ innsatstropp)	9
9 Troppssjefskurs II Utrykningstropp	10
10 Troppssjefskurs III Utrykningstropp	10
11 Troppssjefskurs II Gevær	11
12 Troppssjefskurs III Geværtropp	11
13 Troppssjefskurs II Innsatstropp	12
14 Troppssjefskurs III Innsatstropp	13
15 Skarpskytterkurs I (Skarpskyttertropp)	13
16 Skarpskytterkurs II (Skarpskyttertropp)	14
17 Lagførerkurs Skarpskytter (Skarpskyttertropp)	16
18 Lagførerkurs Radio	17
19 Lagførerkurs Kommandoplass	18
20 Troppssjefskurs II Sambandstropp	19
21 Troppssjefskurs III Sambandstropp	20
22 Stabstroppskurs I Forsyning	22
23 Personellkurs I	22
24 Stabstroppkurs II	23
25 Sanitet Nivå 3 Førstehjelp	24
26 Sanitet Nivå 3 Fagbefal	24
27 Sanitet Nivå 3 Evakuering (Evak-modul)	25
28 Hjelpeplass kurs	26
29 Troppssjefskurs II Sanitet	27
30 Grunnkurs Hund (FHSK)	27
31 Videregående patruljekurs hund (FHSK)	28
32 Fagkurs Beskyttelse (FHSK)	29
33 Instruktørkurs Hund Trinn 1	30

34 Troppsjefskurs II MP	31
35 CBRN kurs for instruktører (FABCS)	31
36 CBRN kurs for søk/påvisning/rekse-lag (FABCS).....	32
37 CBRN-kurs for spesialister.....	33
38 CBRN- kurs for OPS-offiser (FABCS).....	33
39 Kurs for CBRN- offiser del I (FABCS).....	34
40 Kurs for CBRN- offiser del II - data prediksjon (FABCS).....	35
41 Etterretnings- og sikkerhetskurs område.....	36
42 Grunnkurs i etterretningstjeneste (FSES)	36
43 Verktøy- og teknikk kurs (FSES).....	37
44 Videregående kurs I i etterretningstjeneste (FSES)	37
45 Videregående kurs II i etterretningstjeneste (FSES)	38
46 Grunnkurs Forebyggende sikkerhet i Forsvaret (FSES).....	38
47 Områdesjefskurs I	39
48 Områdesjefskurs II	39
49 Nordisk etterutdanningskurs for sjefer.....	40
50 Operativt kurs for innsatskommandostaber	40
51 Kurs operativ ledelse for HV-distriktstaber	41
52 Instruktørkurs Nærkamp Nivå 1	42
53 Instruktørkurs Patruljenærstrid	42
54 Fagkurs Objektsikring	43
55 Instruktørkurs Operasjoner i Bebygde Områder	43
56 Fagkurs Trening i maktanvendelse (TIM) – Modul I.....	44
57 Fagkurs Trening i maktanvendelse (TIM) – Modul II.....	44
58 IED/UXO/MINE Awareness- kurs.....	45
59 Instruktørkurs ny angrepsrifle HK 416.....	45
60 Instruktørkurs MINIMI (lett maskingevær)	45
61 Kurs nytt skarpskyttergevær HK 417	46
62 Instruktørkurs 12,7 MØR.....	46
63 Videregående skyteinstruktørkurs	47
64 Fagkurs Vintertjeneste.....	47
65 Grunnkurs MILGEO.....	48
66 Ungdomslederkurs.....	48
67 Introkurs nytillsatte i HV	49
68 Kurs taktisk evaluering og veiledning	49
69 SIMIS- og Liaisonoffiserkurs.....	50
70 Heimevernets trenings- og øvingskonferanse	51
71 Seminar Kursansvarlige HV-distrikt.....	51
72 G-6/S-6 Seminar.....	51
73 Fagseminar jurister	51
74 Fagseminar MP-sjefer	52
75 Fagseminar Feltprester.....	52

76 I-kdo sjef seminar	52
77 Troppsjeftsseminar Skarpskyttertropp	53
78 Troppsjeftsseminar Innsatstropp	53
79 Troppsjeftsseminar Hundetropp	53
80 Troppsjeftsseminar CBRN- verntropp	53
81 Troppsjeftsseminar Stabstropp I/F- kommando	53
82 Troppsjeftsseminar Jegertropp	53
83 Troppsjeftsseminar MP-tropp	54
84 Fagseminar Sanitet	54
85 Handvåpenkurs	54
86 Sambandskurs	54
87 Kvalifisert førstehjelp nivå 2-sjø	54
88 Kvalifisert førstehjelp nivå 3-sjø	55
89 Kommandostabskurs	55
90 SHV KYP grunnkurs	55
91 12,7 mm NM218 kurs	56
92 Dykkerkurs	56
93 Bordingsoperatørkurs I	56
94 Bordingsoperatørkurs II	57
80 Flerbruksfartøy (FBF) typekurs	57
95 Hurtigbåtførerkurs	58
96 Samband/plottekurs	58
97 Explosive Ordonance Recognition (EOR) kurs	59
98 Dykkerlederkurs	59
99 Bordingsinspektørkurs	59
100 Etterretningskurs Sjø for N-2 SHV	59
101 Andre kurs i SHV	60
102 Skyteinstruktørkurs I DFS/HV	60
103 Skyteinstruktørkurs II DFS/HV	61
104 Grunnkurs Lotter	61

1 Innledning

1.1 Generelt

Heimevernets Skole- og Kompetansesenter (HVSKS) på Dombås og Sjøheimvernskommandoen (SHVKDO) i Bergen vil med denne kurskatalogen informere samtlige i Heimevernets organisasjon om de sentrale kurs og seminarer som gjennomføres. Ikke alle kurs og seminarer gjennomføres årlig. De kurs og seminarer som arrangeres i år ligger som egen link på internett og intranett. I tillegg vil kursansvarlig ved ditt HV-distrikt eller din Sjøheimvernsgruppe være oppdatert på evt endringer. Lokale kurs og seminarer som gjennomføres ved ditt HV-distrikt eller ved din Sjøheimvernsgruppe fremkommer ikke på årsplanen som ligger på intra- og internett.

1.2 Påmeldingsrutiner for personell tilhørende Landheimvernet eller Luftheimvernet

Såfremt ikke noe annet er bestemt eller beskrevet for det enkelte kurs skal alle påmeldinger til kurs gå gjennom kursansvarlig ved ditt HV-distrikt.

1.3 Påmeldingsrutiner for personell tilhørende Sjøheimvernet

Såfremt ikke noe annet er bestemt eller beskrevet for det enkelte kurs skal alle påmeldinger til kurs gå gjennom din Sjøheimvernsgruppe.

1.4 Kurssted

Kurssted varier for det enkelte kurs. Kurs og seminarer gjennomføres sentralt ved HVSKS eller ved SHVKDO, regionalt, lokalt og ute ved Forsvarets ulike kompetansesentra. Les derfor nøye de administrative bestemmelsene du får tilsendt før kursstart.

1.5 Forsvarets Kompetansesentra

HVSKS og SHVKDO har inngått avtaler om gjennomføring av kurs med flere kompetansesentra i Forsvaret. HVSKS har inngått avtale om kurs ved følgende kompetansesentra:

- Forsvarets Sanitet (FSAN)
- Forsvarets Hundeskole (FHSK)
- Forsvarets Militærpoliti avdeling (FMPA)
- Forsvarets ABC-vern skole (FABCS)
- Forsvarets Skole i etterretnings og sikkerhet (FSES)
- Forsvarets Kompetansesenter for kommando, kontroll og informasjonssystemer (FK KKIS)
- Sjøforsvarets skoler (SSK)

1.6 Administrative bestemmelser

Den enkelte får tilsendt administrative bestemmelser for det spesifikke kurs/seminar eleven skal delta på.

Har du spørsmål angående kurs som arrangeres av HVSKS ta kontakt på telefon 61 21 75 00.

Har du spørsmål angående kurs som arrangeres av SHVKDO ta kontakt på telefon 55 50 41 09.

1.7 Reise og lønn

For personell som ikke er stadig tjenestegjørende betaler HVSKS eller SHVKDO kurslønn og reise. For at du skal slippe å legge ut for flybilletter bestilles dette via HVSKS eller SHVKDO. For øvrige reiseutgifter tar den enkelte med kvitteringer og utgiftene tilbakebetales av HVSKS eller SHVKDO.

1.8 Endringer i årsplan

Endring av tidspunkter for gjennomføring av kurs og seminarer vil kunne oppstå. Følg derfor nøye med. Endringer oppdateres på internett, intranett og kursansvarlig ved HV-distriktet/SHVKdo.

2 Lagførerkurs Gevær

Varighet:	10 dager
Sted:	Lokalt eller regionalt
Målgruppe:	<ol style="list-style-type: none">1. Lagfører og Nlf geværlag Innsatstropp2. Lagfører og Nlf Geværlag Utrykningstropp3. Lagfører og Nlf Geværlag Overvåkning- og kontrolltropp4. Lagfører og Nlf Geværlag Objektsikringstropp
Krav:	Kurseleven skal inneha, være påtenkt eller uttatt til stilling som LF/NLF i geværlag
Utdanningsmål:	Kurset gir spesialisert fagutdanning innen Geværlagets oppdrag, organisasjon, materiell og stridsteknikker
Innhold:	<p>I uke 1 trenes teknikker og ferdigheter innenfor enkelte fagområder. For å nå kursets målsetning gjennomføres en felttjenesteøvelse i uke 2 for å løse ulike relevante oppdrag for lagene innenfor troppsrammen.</p> <p>Det legges opp til aktiv veiledning av elever for utvikling av gode lagførere. Refleksjoner og debriefer legges inn i programmet etter behov.</p> <p>Slutttilstanden er nådd når eleven er i stand til å lede og utdanne laget innenfor kjerneområdene som beskrevet i undervisningsmålene</p>

3 Grunnkurs Lederskap

Varighet:	<p>Totalt 7 dager.</p> <p>Del 1 av kurset består av en E-læringspakke som gjennomføres hjemme hos den enkelte. Elevene må bestå del 1 før de kan gå videre på del 2.</p> <p>Del 2 av kurset baserer seg på bestått del 1 og gjennomføres ved HV-distrikt. Lengden på del 2 er 7 dager.</p>
Sted:	Hjemme/Lokalt
Målgruppe:	Grunnkurs lederskap er målrettet mot tjenesten som nestlagfører/lagfører i Heimevernet. Kurset omfatter både LHV, LUHV og SHV.
Krav:	Kurseleven skal ha gjennomført og bestått lagførerkurs.

Kurseleven må bestå del 1 av kurset for å kunne forsette på del 2.

- Utdanningsmål:** Kurset gir elevene grunnleggende kunnskaper og ferdigheter innenfor fagfeltene lederskap og instruksjon. Etter endt kurs skal elevene selvstendig kunne lede og utdanne mindre grupper.
- Innhold:** Del 1 vil være en teoribasert E-læringspakke med hovedfokus på pedagogikk og ledelse. I del 2 vil hovedfokus være praktisk anvendelse av de kunnskaper man har ervervet seg gjennom del 1. Det vil bli gjennomført en felttjenesteøvelse med føringsoppgaver/gjennomføring av elevinstruksjoner, samtidig som man fortsatt vil ha fokus på pedagogikk og ledelse. Slutttilstand er nådd når eleven i teori og praksis har vist seg i stand til å kunne utdanne og lede mindre grupper i henhold til de spesifikke utdanningsmål som er beskrevet for kurset.

4 Lagførerkurs Jeger

- Varighet:** 11 dager
- Målgruppe:** Kurseleven skal inneha eller være tiltenkt eller uttatt til stilling som (i prioritert rekkefølge):
1. Lagfører jegerlag Jegertropp
 2. Lagfører oppklaringslag Innsatstropp.
 3. Lagfører oppklaringslag utrykningstropp.
 4. Lagfører KYP-lag SHV
 5. Lagfører Radiorelelag
 6. Nestlagfører jegerlag Jegertropp
 7. Nestlagfører oppklaringslag Innsatstropp.
 8. Nestlagfører oppklaringslag utrykningstropp.
 9. Nestlagfører KYP-lag SHV
 10. Nestlagfører Radiorelelag
- Krav:** Eleven skal være i generell god mental og fysisk form.
- Utdanningsmål:** Etter bestått kurs skal elevene være i stand til å lede jeger-, KYP-, radiorele- eller oppklaringslag under utdanning og løsing av oppdrag.
- Innhold:** Teoretisk og praktisk opplæring og trening innen kjernedisipliner for jegertjeneste, under ledelse av instruktører og veiledere. Praktisk erfaring i ledelse av lag og patrulje.

5 Troppssjefskurs II Jeger

- Varighet:** 10 dager

- Målgruppe: Kurseleven skal inneha eller være tiltenkt stilling som (i prioritert rekkefølge):
1. Sjef jegertropp
 2. Sjef Skarpskyttertropp
 3. Sjef KYP-tropp
 4. NK jegertropp
 5. NK Skarpskyttertropp
 6. NK KYP-tropp
 7. Lagfører jegerlag Jegertropp
 8. Lagfører skarpskytterlag Skarpskyttertropp
 9. Lagfører oppklaringslag Innsatstropp.
 10. Lagfører oppklaringslag utrykningstropp.
 11. Lagfører KYP-lag SHV
 12. Lagfører Radiorelelag
 13. Nestlagfører jegerlag Jegertropp
 14. Nestlagfører skarpskytterlag Skarpskyttertropp
 15. Nestlagfører oppklaringslag Innsatstropp.
 16. Nestlagfører oppklaringslag utrykningstropp.
 17. Nestlagfører KYP-lag SHV
 18. Nestlagfører Radiorelelag
- Krav: Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken. Videre skal kurseleven være i generell god mental og fysisk form.
- Utdanningsmål: Være i stand til å lede jeger-/opplærings-/KYP-/radiorele-/skarpskytterlaget i utdanning og løsing av oppdrag under vinterforhold. Samt kunne skape et positivt og utviklende læringsmiljø i troppen og laget. Kurset gir en videregående innføring og trening i skyting, teknikker og operasjoner på lags- og patruljenivå under vinterforhold.
- Innhold: Teoretisk og praktisk opplæring og trening innen kjernedisipliner for jegerjeneste under krevende vinterforhold, under ledelse av instruktører og veiledere. Praktisk erfaring i ledelse av lag og patrulje.
- Merk:** Dette kurset er et videregående lagførerkurs som gjennomføres vinterstid. Kurset danner grunnlaget for videre utdanning innen jegerkursrekken og Trsj III Jeger som fokuserer på NK- og sjefsrollen

6 Troppssjefskurs III Jeger

Varighet: 11 dager

Målgruppe: Kurseleven skal inneha eller være tiltenkt stilling som (i prioritert rekkefølge):

1. Troppsjef Jegertropp
2. Troppsjef Skarpskyttertropp
3. Troppsjef KYP-tropp
4. NK Jegertropp
5. NK Skarpskyttertropp
6. NK KYP-tropp

Krav:	Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken. Videre skal kurseleven være i generell god mental og fysisk form.
Utdanningsmål:	Etter bestått kurs skal elevene være i stand til å lede troppen som Sjef eller Nk under utdanning og løsning av oppdrag. Eleven skal ha en forståelse for planprosessen, planlegging og utvikling til strid. Som troppsjef kunne skape et positivt og utviklende læringsmiljø i troppen.
Innhold:	Teoretisk og praktisk videreutdanning og trening innen planprosess, utvikling til strid, lederskap, og skytebanetjeneste.

7 Lagførerkurs RFK 84 m m

Varighet:	10 dager
Målgruppe:	1. Lf eller Nlf i 84mm RFK lag i innsatstropp 2. Lf eller Nlf i 84mm RFK lag i utrykningstropp
Krav:	Kurseleven skal inneha, være påtenkt eller uttatt til stilling som LF/NLF i RFK-lag
Utdanningsmål:	Gi elevene tilstrekkelig kompetanse for å kunne virke som LF/NLF for RFK lag i Innsatstropp eller Utrykningstropp.
Innhold:	Kurset har fokus på kjernedisipliner innen stridsteknikk og lagsdriller for RFK laget. Taktisk vurdering, bruk og vedlikehold av RFK lagets våpensystemer. Etter endt kurs skal elevene være i stand til å lede RFK laget under trening, utdanning og løsning av oppdrag

8 Lagførerkurs MØR (utrykningstropp/ innsatstropp)

Varighet:	10 dager
Målgruppe:	1. Lf og Nlf i MØR-lag innsatstropp 2. Lf og Nlf i MØR-lag Utrykningstropp.
Krav:	Kurseleven skal inneha, være påtenkt eller uttatt til stilling som LF/NLF i 12,7 mm MØR laget
Utdanningsmål:	Tilføre lagførere og NLF ved 12,7 MØR lag faglige kunnskaper og

holdninger som gjør dem skikket til å ivareta lagets personell og materiell, gi anbefalinger om bruk av 12,7 MØR til sjef. Lede laget under trening og oppdragsløsning.

Innhold: Faglig kunnskap slik at de kan lede et MØR-lag og løse oppdrag som en del av innsatstroppen/utrykningstropp. Uke 1 i kurset består i hovedsak av leksjoner innen våpenkjennskap og skarpskyting med 12,7 mm MØR. Uke 2 består av en felttjenesteøvelse hvor elevene blir trent i stridsteknikk og utvikling til strid.

9 Troppsjefskurs II Utrykningstropp

Varighet: 11 dager

Målgruppe: Personell som innehar eller er tiltenkt stilling som troppsjef og NK i Utrykningstropp

Krav: Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken

Utdanningsmål: Hensikten med kurset er å gi eleven første del av troppssjefs-utdannelsen for utrykningstropp. Etter endt kurs skal eleven være i stand til å tjenestegjøre som NK i utrykningstropp.

Innhold: Kurset gir spesialisert fagutdanning innen deler av utrykningstroppens oppdrag, organisasjon, materiell og stridsteknikker med vekt på sikringsoppdrag og innbringelses- og isoleringsoppdrag. Fokus er på å lære teknikker og skal gjøre elevene gode på planlegging og løsning av aktuelle oppdrag. Elevene vil i løpet av kurset få innsikt i metoder for utøvelse av godt lederskap. Kurset gjennomføres sentralt i regi av HVSKS og innholdet er en kombinasjon av teori, praksis med øvelse og aktiv veiledning. Kurset gjennomføres sammen med troppssjefskurs II innsatstropp. Etter endt kurs skal elevene være i stand til å planlegge, koordinere og lede oppdragsløsning med egen tropp i fred - krise.

10 Troppsjefskurs III Utrykningstropp

Varighet: 11 dager

Målgruppe: Personell som innehar eller er tiltenkt stilling som troppsjef eller NK i Utrykningstropp.

- Krav:** Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken.
- Utdanningsmål:** Hensikten med kurset er å gi eleven siste del av troppsjefsutdannelsen for troppsjef utrykningstropp. Etter endt kurs skal eleven være i stand til å tjenestegjøre som troppsjef i utrykningstropp.
- Innhold:** Kurset gir spesialisert fagutdanning innen deler av Utrykningstroppens oppdrag, organisasjon, materiell og stridsteknikker. Stridsteknikken er rettet mot oppdragsløsning i krise – krig med vekt på bekjempelsesoppdrag. Kurset har fokus på å lære teknikker for utvikling til strid og skal gjøre elevene gode på planlegging og løsning av aktuelle oppdrag samt utdanning av troppen. Kurset gjennomføres sentralt i regi av HVSKS og kurset gjennomføres sammen med troppssjefskurs III innsatstropp.
- Etter endt kurs skal elevene inneha kunnskaper og ferdigheter til selvstendig å utføre forberedelser, planlegging og ledelse samt utdanning av troppen ift å løse aktuelle oppdrag i krise-krig.

11 Troppsjefskurs II Gevær

- Varighet:** 10 dager, Gjennomføres lokalt eller regionalt
- Målgruppe:** Troppsjef og NK i objektsikringstropp eller overvåking og kontrolltropp.
- Krav:** Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken
- Utdanningsmål:** Hensikten med kurset er å gi elevene befalsutdanning for å kunne tjenestegjøre som NK eller troppsjef i objektsikring- og overvåking-kontrolltropp.
- Innhold:** Selvstendig planlegge et objektsikrings oppdrag
Selvstendig planlegge et O/K oppdrag
Selvstendig gjennomføre utvikling til strid.
Selvstendig gjennomføre NK's gjøremål ifm løsning av oppdrag
Under ledelse som troppsjef, lede troppen i gjennomføring av oppdrag.
Forstå samarbeid med støttende avdelinger

12 Troppsjefskurs III Geværtropp

- Varighet:** 10 dager
- Målgruppe:** Personell som innehar eller er tiltenkt stilling som troppsjef eller nestkommanderende i enten objektsikrings- eller overvåking og kontroll tropp.

Elevene må ha gjennomført troppsjefskurs II / tilsvarende.

- Krav:** Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken
- Utdanningsmål:** Etter endt kurs skal elevene inneha kunnskaper og ferdigheter til selvstendig å utføre forberedelser, planlegging og ledelse samt utdanning av troppen ift å løse aktuelle oppdrag.
- Innhold:** Utdanningsmål:
Selvstendig lede skyteutdanning
Forstå hensikten og bruk av oppdragsbasert ledelse
Forstå gangen i utvikling til strid på troppsnivå.
Forstå hensikt og bruk av oppdragsbasert ledelse.
Selvstendig skrive og gi en 5 punkts ordre.
Selvstendig som troppsjef planlegge og lede en tropp i utførelsen av O/K og objektsikringsoppdrag.
Selvstendig planlegge og gjennomføre utdanning innenfor troppens kapasiteter

13 Troppsjefskurs II Innsatstropp

- Varighet:** 11 dager
- Målgruppe:** Personell som innehar stilling som troppsjef, nestkommanderende og lagfører i Innsatstropp eller er tiltenkt stilling som troppssjef eller nestkommanderende.
- Krav:** Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken.
- Utdanningsmål:** Gi eleven første del av troppssjefsutdannelsen for innsatstropp. Etter endt kurs skal eleven være i stand til å tjenestegjøre som NK i innsatstropp
- Innhold:** Kurset gir spesialisert fagutdanning innen deler av innsatstroppens oppdrag, organisasjon, materiell og stridsteknikker med vekt på sikringsoppdrag og innbringelses- og isoleringsoppdrag. Fokus er på å lære teknikker og skal gjøre elevene gode på planlegging og løsning av aktuelle oppdrag.
- Elevene vil i løpet av kurset få innsikt i metoder for utøvelse av godt lederskap. Kurset gjennomføres sentralt i regi av HVSKS og innholdet er en kombinasjon av teori, praksis med øvelse og aktiv veiledning. Kurset gjennomføres sammen med troppssjefskurs II utrykningsstropp. Etter endt kurs skal elevene være i stand til å planlegge, koordinere og lede oppdragsløsning med egen tropp i fred - krise.

14 Troppsjefskurs III Innsatstropp

Varighet:	11 dager
Målgruppe:	Personell som innehar eller er tiltenkt stilling som troppssjef eller nestkommanderende i Innsatstropp.
Krav:	Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken
Utdanningsmål:	Hensikten med kurset er å gi eleven siste del av troppssjefutdannelsen for troppssjef innsatsstyrke. Etter endt kurs skal eleven være i stand til å tjenestegjøre som troppssjef i innsatstropp.
Innhold:	<p>Kurset gir spesialisert fagutdanning innen deler av innsatstroppens oppdrag, organisasjon, materiell og stridsteknikker. Stridsteknikken er rettet mot oppdragsløsning i krise – krig med vekt på bekjempelsesoppdrag. Kurset har fokus på å lære teknikker for utvikling til strid og skal gjøre elevene gode på planlegging og løsning av aktuelle oppdrag samt utdanning av troppen.</p> <p>Kurset gjennomføres sentralt i regi av HVSKS og innholdet er en kombinasjon av teori, praksis og øvelser med aktiv veiledning og evaluering. Kurset gjennomføres sammen med troppssjefskurs III utrykningsstropp.</p> <p>Etter endt kurs skal elevene inneha kunnskaper og ferdigheter til selvstendig å utføre forberedelser, planlegging og ledelse samt utdanning av troppen ift å løse aktuelle oppdrag.</p>

15 Skarpskytterkurs I (Skarpskyttertropp)

Varighet:	11 dager
Elevantall:	16
Målgruppe:	<ol style="list-style-type: none">1. Troppsjef og NK Skarpskyttertropp2. Lf og Nlf skarpskytterlag3. Skarpskyttere med stilling i skarpskytterlag
Krav:	<p>Kurseleven skal ha nærmeste foresatt sin anbefaling på at han er egnet for denne type tjeneste. Gjennomført og bestått opptak I-styrke samt intervju av skarpskytterutdannet personell. Kurseleven skal være i god mental og fysisk form, det gjennomføres følgende prøve:</p> <p>7 km testløp med 22 kg sekk, felt-/arbeidsuniform og marsjstøvler, innen 52 min. Kurseleven skal være tjenestedyktig samme dag.</p>

Innen skarpskytterdisipliner og skyteferdighet så vil elevene bli testet i opptil 10 prøver i hver fagdel der 6 prøver gir tellende resultat, minimums krav om 70% gjennomsnitt under kursets varighet. Kurselevne vil bli gitt en anbefaling etter gjennomført kurs om han er egnet for videre utdanning og tjeneste i skarpskyttertropp

Utdanningsmål:

1. Selvstendig og som del av et makkerpar bestå skytetester på kjente og ukjente avstander med 7,62x51 skarpskytterrifle opp til 650 meter.
2. Anvende prinsipper for valg av ildstilling
3. Anvende prinsipper for observasjonsteknikk
4. Anvende prinsipper for avstandsbedømmelse med og uten optikk
5. Forstå prinsippene for fremrykning og bevegelses mønster for en skarpskytter
6. Selvstendig utføre korrekt bruk og vedlikehold av våpenteknisk materiell.
7. Selvstendig utføre korrekt bruk og vedlikehold av optisk materiell.
8. Forstå viktigheten av og selvstendig anvende mentale forberedelser for både skarpskyting og feltmessige øvelser.
9. Inneha kunnskap om hvilke materiell som benyttes av en skarpskytter under oppdragløsning og kunne benytte dette materiellet under trening.
10. Kjenne egne begrensninger og utviklingspotensialet som skarpskytter

Innhold:

1. Skarpskyting med HK 417 i henhold til gjeldende tabeller.
2. Grunnleggende skyteteknisk utdanning basis skytestillinger.
3. Bruk og justering av kikkertsikte, praktisk bruk av ballistikk, ammunisjon, vedlikehold.
4. Trening og utdanning som makkerpar med HK 417.
5. Grunnleggende utdanning i skarpskytterdisipliner: Teoretiske ferdigheter, Avstandsbedømmelse, Observasjonstjeneste, Valg og etablering av ild stilling, Stressmestring (Kim`s)
6. Organisasjon og oppdrag for skarpskyttertropp.

16 Skarpskytterkurs II (Skarpskyttertropp)

Varighet: 11 dager

Elevantall: 14

Målgruppe: 1. Troppsjef og NK Skarpskyttertropp
2. Lf og Nlf skarpskytterlag
3. Skarpskyttere med stilling i skarpskytterlag

Krav: Utdanningskravet for opptak er gjennomført og bestått Skarpskytterkurs I Utdanningskravet for opptak er gjennomført og bestått Fagkurs I Kurseleven skal være i god mental og fysisk form, det gjennomføres følgende prøve:
7 km testløp med 22 kg sekk, felt-/arbeidsuniform og marsjstøvler, innen 52 min. Kurseleven skal være tjenestedyktig samme dag. Innen feltdisipliner og skyteferdighet så vil elevene bli testet i opptil 6 prøver i hver fagdel der 3 prøver gir tellende resultat, minimums krav om 70% gjennomsnitt under kursets varighet. Kurselevne vil bli gitt en anbefaling etter gjennomført kurs om han er egnet for videre utdanning og tjeneste i skarpskyttertropp
Som oppstartsprøve skal deltagerne treffe hodemål (17cm x 17cm) på 200 m avstand med 5 skudd på 20 sekunder liggende med støtte fra ferdigstilling. Deltageren får 2 forsøk til å bestå testen.

Utdanningsmål:

1. Selvstendig og som del av et makkerpar bestå skytetester på kjente og ukjente avstander med 7,62x51 og 12,7 skarpskytterrifle.
2. Selvstendig kunne redegjøre for ulike ammunisjonstyper til 12,7MØR med bruksområder og kjenne til presisjonspotensial i de enkelte typene.
3. Anvende prinsipper for valg av ildstilling og kamouflasjeteknikk
4. Anvende prinsipper for observasjonsteknikk
5. Anvende prinsipper for avstandsbedømmelse med og uten optikk
6. Beherske valg av mars vei, tilvirke rutekort og utnytte lende til sin fordel.
7. Beherske valg og etablering av forberedt skarpskytterposisjon, i felt og bygning.
8. Beherske valg og etablering av improvisert skarpskytterposisjon, i felt og bygning
9. Beherske målangivelse som del av makkerpar.
10. Beherske utforming av avstandskort/målskisser og bruke disse i praksis.
11. Selvstendig utføre korrekt bruk og vedlikehold av våpenteknisk og optisk materiell.
12. Anvende mentale forberedelser for både skarpskyting og feltmessige øvelser.
13. Inneha kunnskap om hvilke materiell som benyttes av en skarpskytter under oppdragløsning og kunne benytte dette materiellet under trening.
14. Anvende metoder for evaluering og planlegging av utdanning for skarpskyttere.
15. Kunne identifisere egne/ andres begrensninger og utviklingspotensial som skarpskytter.
16. Anvende mentale teknikker og erfaringslæring for å etablere prosedyrer i teknisk utførelse av skyting samt kunne analysere egne og andre skarpskyttere sine forbedringspotensial i trening og utdanning.

Innhold:

1. Skarpskyting med HK 417 som enkelmann under 600 meter og makkerpar over 900 meter.
2. Skarpskyting med 12,7 MØR som makkerpar ut til 1600 meter.

3. Videregående skytetechnisk utdanning i basis og alternative skytestillinger
4. Grunnleggende utdanning på bevegelige mål og oppdukkende mål.
5. Forstå videregående ballistikk, derunder indre, ytre, terminal ballistikk og vær påvirkning.
6. Eleven skal selvstendig velge taktisk marsj vei, rykke inn i, etablere og drifte skarpskytterposisjon i felt og bygning, samt avgi presise skudd fra posisjonen. Eleven skal videreføre og utvikle samtlige ferdigheter fra fagkurs 1 og kombinere samt utnytte tillærte ferdigheter fra fagkurs 1.
7. Videregående utdanning i skarpskytterdisipliner: Teoretiske ferdigheter, Avstandsbedømmelse, Observasjonstjeneste, Fremrykning med valg og etablering av ild stilling, Stress mestring (Kim`s), Sammensatte scenarier og øvelser

17 Lagførerkurs Skarpskytter (Skarpskyttertropp)

Varighet: 10 dager

Målgruppe: 1. Troppsjef og NK Skarpskyttertropp
2. LFog Nlf i skarpskytterlag

Krav: Utdanningskravet for opptak er gjennomført og bestått Skarpskytterkurs I og II
Kurseleven skal være i god mental og fysisk form.
Som oppstartsprøve skal deltagerne treffe hodemål (17cm x 17cm) på 200 m avstand med 5 skudd på 20 sekunder liggende med støtte fra ferdigstilling. Deltageren får 2 forsøk til å bestå testen.

Utdanningsmål:

- (1) Skal kunne bruke, betjene og vedlikeholde våpen under alle forhold.
- (2) Skal ha en forståelse for bruken av skarpskytter våpen under aktuelle scenarier for skarpskyttertropp/lag/makkerpar.
- (3) Selvstendig gjennomføre og kvalitetssikre lagets UTS
- (4) Som enkeltmann/makkerpar beherske valg av taktisk marsj vei, rykke inn i, etablere og drifte skarpskytterposisjon ut ifra operasjonsmiljø og situasjon, samt avgi presise skudd fra posisjonen..
- (5) Selvstendig lede inntil 4 skarpskytter par under oppdragsløsning
- (6) Kunne beherske 5 punkts ordre som redskap for oppdragsløsning med herunder spesiell vekt på fase skjemativering
- (7) Kunne gi en inn brief for støttet avdeling og som skarpskytterlagfører kunne fungere som liaison opp mot støttet avdeling
- (8) Presentere oppdrag for samarbeidende avdeling, med spesiell vekt på utførelse/plan (Med bruk av kartoverlegg)
- (9) Som lagfører og nest lagfører kunne detektere og håndtere krise og konflikter under trening, utdanning og oppdrag. Samt kunne skape et positivt og utviklende læringsmiljø i laget..

Innhold

1. Skarpskyting med HK 417 og 12,7 MØR i henhold til gjeldende tabeller.
2. Utvikling til strid (UTS), oppdragsløsning
3. Selvstendig som lagfører planlegge og lede makkerpar i å velge taktisk marsj vei, rykke inn i, etablere og drifte skarpskytterposisjon i felt og bygning, samt avgi presise skudd fra posisjonen.
4. Som lagfører selvstendig være i stand til å utføre og kvalitetssikre egen/parets/patruljens/lagets koordinere aksjoner med inntil 4 makkerpar
5. Treningsmetodikk og utdanningsplanlegging
6. Videregående utdanning i: Teoretiske ferdigheter, Avstandsbedømmelse, Observasjonstjeneste, Fremrykning med valg og etablering av ild stilling, Stress mestring (Kim`s), UTS, oppdragsløsning utdanningsplanlegging og mentale forberedelser.
7. Gjennom utdanning og trening skal eleven og videreutvikle egen ferdigheter innen stridsteknikk.

18 Lagførerkurs Radio

Varighet:	5 dager. Gjennomføres lokalt eller regionalt.
Målgruppe:	Primært personell som skal bekle stillinger som: <ol style="list-style-type: none">1. Lagfører i radiolag / Sambandstropp Innsatsstyrke2. Lagfører i K2IS lag / Sambandstropp Innsatsstyrke3. Lagfører i sambandslag / Stabstropp4. Sambandspersonell fra KYP tropp- og lag i SHV5. Øvrig sambandspersonell fra SHV6. Personell med behov for radiokompetanse i Luftheimevernet <p>Sekundært</p> <ol style="list-style-type: none">1. Har stilling som sambandskorporal i Heimevernets øvrige troppetyper.
Krav:	Det er et må-krav at elevene som skal på Lagførerkurs radio er klarert for HEMMELIG. Det er ønskelig at følgende er gjennomført før opptak til kurset: <ul style="list-style-type: none">• Fag tjeneste samband• MRR og LFR relatert tjeneste• Kryptokvalifiseringskurs II
Utdanningsmål:	Hensikten med kurset er primært å gi grunnleggende innføring i bruk og vedlikehold av radio- og antennemateriell i HV.
Undervisningsmål:	<ul style="list-style-type: none">• Under ledelse bistå i gjennomføring av radioleksjoner som hjelpeinstruktør innenfor organisasjonen på sitt nivå.• Kunne støtte andre egne enheter i radiotjeneste• Anvende egen enhets radiokapasiteter.

- Forstå egen enhets organisasjon og kapasiteter.
- Forstå egen enhets rolle i egen avdeling.
- Vite om Heimevernet SOP samlinger og den praktiske anvendelsen av dette.
- Vite om Heimevernets organisasjon.

19 Lagførerkurs Kommandoplass

- Varighet:** 5 dager. Gjennomføres lokalt eller regionalt.
- Målgruppe:** Primært personell som skal bekle stillinger som
1. Lagfører kommandoplasslag / Sambandstropp Innsatsstyrke
 2. Lagfører kommandoplasslag / Kommandoplasstropp i Stabsområder
 3. Lagfører K2IS lag / Sambandstropp i Stabsområder
 4. Lagfører kommandoplasslag / Stabstropp i HV-områder
 5. Sambands- og operasjonspersonell fra SHV
 6. Personell med behov for kommandoplasskompetanse i Luftheimevernet
- Krav:** Det er et må-krav at elevene som skal på Lagførerkurs kommandoplass er klarert for HEMMELIG.
- Det er ønskelig at følgende er gjennomført før opptak:
- Lagførerkurs radio
 - Kommandoplassrelatert tjeneste
 - Kryptokvalifiseringskurs II
- Utdanningsmål:** Hovedhensikten med kurset er å gjøre elevene i stand til under ledelse å etablere og drifte den tekniske delen av ulike typer kommandoplasser. De skal også forstå viktigheten av, og bruken av, rutiner i forbindelse med kommandoplasstjeneste. Elevene skal videre vite om aktuelle sambandssystemers bruk og virkeområde.
- Undervisningsmål:** Eleven skal etter gjennomført kurs:
- Under ledelse bistå i tekniske kommandoplassrelaterte leksjoner som hjelpeinstruktør innenfor organisasjonen på sitt nivå.
 - Anvende egen enhets kommandoplassfasiliteter.
 - Forstå egen enhets organisasjon og kapasiteter.
 - Forstå egen enhets rolle i ett større bilde.

- Vite om Heimevernets organisasjon.

20 Troppsjefskurs II Sambandstropp

Varighet: 10 dager

Elevantall: 24

Målgruppe:

1. Troppssjef sambandstropp innsatsstyrke.
2. NK sambandstropp innsatsstyrke.
3. Kdoplassbefal sambandstropp Innsatsstyrke.
4. Troppsjef/NK kommandoplasstropp i stabsområde.
5. Troppsjef og NK sambandstropp i stabsområde.
6. Sambandsoff områdestab HV-geværområde.
7. Kdoplassbefal Stabstropp HV-geværområde.

Krav: Sikkerhetsklarert for HEMMELIG
Bestått lagførerkurs radio og/eller lagførerkurs kommandoplass og grunnkurs lederskap.

Utdanningsmål: Hensikten med sambandstroppskurs II er å gi elevene videregående utdanning i sambandstjeneste og lederskap. Selvstendig utføre ledelse av egen avdeling. Fungere som instruktør i sambandstjeneste innenfor organisasjonen. Forstå egen avdelings organisasjon og kapasiteter.

Undervisningsmål:

A. SAMBANDSTJENESTE

- (1) Beherske rutiner for klar til strid på sambandsmateriell
- (2) Beherske rutiner for drift av samband og relatert materiell i kommandoplasser
- (3) Kjenne til teknisk utnyttelse av KKIS materiell i kommandoplasser.
- (4) Kjenne til antenneteori for Heimevernets radio/antennetyper

B. TAKTIKK

- (5) Selvstendig lede avdelingen i utvikling til strid (UTS).
- (6) Utføre ledelse og oppfølging av egen avdelings ressurser i løsning av sambandsoppdrag.
- (7) Selvstendig kunne instruere egen avdelings personell i vaktens bruk av våpen i ulike situasjoner.
- (8) Selvstendig gjennomføre risikovurdering i forbindelse med egen avdelings oppdragsløsning.
- (9) Forstå oppbygningen av en 5 punkts ordre med vedlegg.

- (10) Kjenne til utarbeidelse av relevante deler av ordrer, og formidle denne til egen avdeling.
- (11) Utføre ledelse og oppfølging av underlagte/støttende enheter i forbindelse med oppdragsløsning.
- (12) Beherske kart, kompass og GPS, relatert til enkel sambandsplanlegging.

C. ORGANISASJON

- (1) Forstå Heimevernets sambandsorganisasjon, oppdrag og materiell.
- (2) Vite om øvrige troppetyper og kapasiteter

D. MATERIELLTJENESTE

- (1) Selvstendig planlegge og lede gjennomføringen av puss, vedlikehold og MBK av egen avdelings materiell, samt rutiner for innmelding av defekter.
- (2) Kjenne til alt materiell i egen avdeling i henhold til KOG
- (3) Forstå gode rutiner for materiellstatusrapporter, inn/ut levering og dokumentasjon.

E. PEDAGOGIKK OG LEDELSE

- (1) Vite om teambuilding
- (2) Vite om "refleksjon".
- (3) Vite om evaluering og gi tilbakemelding på utførelsen av oppdrag i egen avdeling.
- (4) Selvstendig utføre situasjonsbestemt lederskap internt i egen avdeling.
- (5) Forstå prinsippene for oppdragsbasert ledelse og selvstendig nytte disse i forbindelse med utdanning og løsning av oppdrag.
- (6) Forstå betydningen av å fremstå som rollemodell.
- (7) Forstå prinsippene for problemløsning i egen organisasjon.
- (8) Anvende prinsipper for instruksjon og leksjonsoppbygging
- (9) Forstå enkle prinsipper for risikovurdering og benytte forsvarets hjelpemidler for risikovurdering.

F. E OG S - TJENESTE

- (1) Kjenne til elektronisk krigføring, herunder vite forskjellen på EST, EMT og EBT samt gjengi aktuelle motiltak.
- (2) Forstå prinsipper for sambands- og informasjonssikkerhet

21 Troppsjefskurs III Sambandstropp

Varighet: 10 dager

Elevantall: 24

Målgruppe:

1. Troppssjef sambandstropp innsatsstyrke.
2. NK sambandstropp innsatsstyrke.
3. Kdoplassbefal sambandstropp Innsatsstyrke.

4. Troppsjef/NK kommandoplasstropp i stabsområde.
5. Troppsjef og NK sambandstropp i stabsområde.
6. Sambandsoff områdestab HV-geværområde.
7. Kdoplassbefal Stabstropp HV-geværområde.
8. Ass. G-6 (OPL/K)
9. S-6 (OPL/K)

Krav: Sikkerhetsklarert for HEMMELIG
Bestått Troppsjefskurs II Sambandstropp.

Utdanningsmål: Hensikten med sambandstroppskurs III er å gi elevene videregående utdanning del 2 i sambandstjeneste og lederskap.
Selvstendig utføre ledelse av egen avdeling.
Fungere som instruktør i sambandstjeneste innenfor organisasjonen.
Forstå egen avdelings organisasjon og kapasiteter.

Undervisningsmål:

A. TAKTIKK

1. Beherske plan og beslutningsprosesser.
2. Beherske utarbeidelse av en 5 punkts ordre med vedlegg på bakgrunn av ordre fra høyere enhet.
3. Beherske planlegging, ledelse og disponering av avdelingens ressurser i løsning av oppdrag.
4. Selvstendig kunne disponere og lede underlagte/støttende enheter i forbindelse med oppdragsløsning.
5. Selvstendig gjennomføre nødvendig koordinering med berørte avdelinger/sivile i forbindelse med oppdragsløsning.
6. Kjenne til praktisk bruk av dataverktøy som FRIDA / MARIA / NORTaC
7. Anvende enkle prinsipper for risikovurdering og benytte forsvarets hjelpemidler for dette.
8. Anvende UD 2-1 for risikovurdering

B. ORGANISASJON

1. Kjenne til operasjonskonsepter for samband i HV
2. Kjenne til operasjonskonsepter for øvrige avdelinger i Heimevernet
3. Forstå fag- og kommandolinjer i Heimevernet.

C. MATERIELLTJENESTE

1. Kjenne til ulike sambandssystemers handlefrihet/kapasiteter og begrensinger sett i relasjon til sambandsplanlegging.

D. PEDAGOGISK OG LEDELSE

1. Selvstendig utføre teambuilding i egen avdeling.
2. Selvstendig utføre "refleksjon" i egen avdeling.
3. Selvstendig utføre evaluering og gi tilbakemelding på utførelsen av oppdrag i egen avdeling.
4. Anvende situasjonsbestemt lederskap i egen avdeling.

5. Anvende prinsippene for oppdragsbasert ledelse og selvstendig nytte disse i forbindelse med utdanning og løsning av oppdrag.
6. Forstå betydningen av å fremstå som rollemodell.
7. Anvende prinsippene for problemløsning i egen organisasjon.
8. Selvstendig utføre administrasjon av egen avdeling

E. E OG S - TJENESTE

1. Kjenne til elektronisk krigføring, herunder vite forskjellen på EST, EMT og EBT samt gjengi aktuelle mottiltak.
2. Anvende prinsipper for sambands- og informasjonssikkerhet

22 Stabstroppskurs I Forsyning

Varighet: 10 dager

Målgruppe:

1. Admoff Områdestab Stabsområde
2. Troppssjef og materiellbefal Stabstropp Stabsområde
3. Materiellbefal Stabstropp Stabsområde
4. Sjef Stabs- og trentropp Innsatsstyrke
5. Seksjonssjef Trenseksjon Stabs- og trentropp Innsatsstyrke
6. Forsyningsoffiser HV-geværområde
7. Troppsjef og materiell- og transportbefal Stabstropp HV-geværområde
8. Trass, alle troppetyper

Krav: Kurseleven skal inneha, være påtenkt eller uttatt til stilling som iht målgruppen.

Utdanningsmål: Kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid, leksjoner og stabsøvelse. Ved hjelp av plenumsundervisning skal elevene få en grunnleggende innføring i innen de ulike fagområdene innen forsyningstjenesten. Gruppearbeid vil bygge videre på dette og fagområdene vil bli belyst gjennom oppgaver, selvstudie og egne leksjoner. For å gi eleven trygghet innen sin tjenestestilling vil det bli gjennomført en stabsøvelse der den daglige driften innen forsyningstjenesten blir belyst. Etter endt kurs skal elevene forstå fagene slik at de er i stand til å løse oppdrag/oppgaver innen forsyningstjenesten i egen avdeling

23 Personellkurs I

Varighet: 5 dager

Målgruppe:

1. Seksjonssejff Stab/Støtte/ ass G-1 Innsatsstyrke
2. Personellbefal HV-geværområde
3. Personellassistent HV-geværområde
4. Økonomiassistent HV-geværområde

Krav: Kurseleven skal inneha, være påtenkt eller uttatt til stilling iht målgruppe.

Utdanningsmål: Ved hjelp av plenumsundervisning skal den enkelte instruktør gi elevene den grunnleggende innføringen i fagfeltet. I gruppearbeid vil de ulike fagområdene bli belyst ved hjelp av oppgaver og selvstudie. Etter endt kurs skal elevene forstå fagene slik at de er i stand til å løse oppdrag/oppgaver innen personell- og økonomiarbeid i egen avdeling

24 Stabstroppkurs II

Varighet: 10 dager

Målgruppe:

1. Admoff og Persoff Områdestab Stabsområde
2. Troppssjef og materiellbefal Stabstropp Stabsområde
3. Materiellbefal Stabstropp Stabsområde
4. Sjef Stabs- og trentropp Innsatsstyrke
5. Seksjonssjef og materiellbefal Trenseksjon Stabs- og trentropp Innsatsstyrke
6. Sekssonssjef Stabstøtteseksjon Innsatsstyrke
7. Admoff og P-off områdestab HV-geværområde
8. Troppssjef og materiellbefal Stabstropp HV-geværområde

Krav: Elevene skal ha gjennomført Stabstroppskurs I Forsyning (gjelder forsyningstjeneste) eller Personellkurs I (gjelder personelltjeneste), samt Grunnkurs Lederskap.

Utdanningsmål: Etter endt kurs skal elevene selvstendig utføre fagtjenesten slik at de er i stand til å løse oppdrag/oppgaver innen sitt fagfelt.

Innhold: Kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid, leksjoner og stabsøvelse. Ved hjelp av plenumsundervisning skal elevene få en innføring i de ulike fagfeltene innen forvaltnings- og personelltjenesten. I gruppearbeidet vil de ulike fagområdene bli bedre belyst ved hjelp av oppgaver og selvstudier. Ved hjelp av blant annet utdanningsplanlegging, planarbeid, HVs forsyningskonsept, disiplinærreglementet og P3 vil vi gi eleven et helhetsbilde av egen organisasjon og dens kapasiteter innen egne fagfelt. For å bevisstgjøre de enkelte elevenes tjenestestilling gjennomføres det en stabsøvelse. Innholdet omfatter de ulike fagfelt, planarbeid, drift og utdanning innen egen organisasjon. Kurset er linjedelt, personell- og forsyningslinje.

25 Sanitet Nivå 3 Førstehjelp

Varighet:	12 dager
Sted:	Sessvollmoen evt gjennomføres regionalt. Kurset gjennomføres i regi av FSAN.
Målgruppe:	Sanitet nivå 3 Førstehjelp er for alt personell som har sanitet som primærøppgave. Alt personell i Sanitetstroppen, Sanitetsbefal og sanitetskorporaler i troppene. I SHV, NK og troppens sanmann. På FBF, troppens sanmann.
Utdanningsmål:	Kurset skal gi eleven den nødvendige teoretiske og praktiske kunnskap til å utføre riktig, praktisk, videregående førstehjelp.
Innhold:	Kurset er bygget opp etter Norsk Førstehjelpråds standard og tilsvarer kravene til sivile kurs i Videregående førstehjelp. Etter endt og bestått kurs vil eleven oppnå samme status som om utdanningen var gjennomført sivilt.
Undervisningsform:	Klasseromsundervisning Praktisk trening
Evalueringsform:	Ukas prøve. Avsluttende teoretisk og praktisk eksamen Kurset er intenst og stiller store krav til elevens evne til å ta inn teori og til å utføre praktisk handlinger.
Litteratur:	UD4-1-5 Lærebok i Sanitetsfagteneste. Noe særtrykk ("handouts")
Annet:	Kurset er basert på at personellet i sin videre tjeneste har tilgang på Sanutstyr Sansoldat. Dersom soldaten i sin tjeneste ikke skal ha tilgang på dette utstyret/materiellet, eller dersom øvelse og praksis ikke vil være en jevnlig fremtidig del av mannskapets tjeneste, anbefales det at personellet i stedet tar kurset Førstehjelp Nivå 2.

FOR MER INFORMASJON SE FSAN EGEN KURSKATALOG

26 Sanitet Nivå 3 Fagbefal

Varighet:	5 dager.
Sted:	Sessvollmoen. Kurset gjennomføres i regi av FSAN.
Målgruppe:	Fagbefal som skal tjenestegjøre i sanitetsstillinger i HVs organisasjon.
Krav:	Sanitetsfaglig bakgrunn på nivå 4 og 5, dvs ambulanspersonell med fagbrev, sykepleier eller lege.
Utdanningsmål:	Kurset skal gi personellet en innføring i Forsvarets metode for å drive pasientundersøkelse og stabiliseringsmetoder. Kurset skal også gi fagbefelet et bilde av kunnskapen til annet sanitetspersonell, blant annet sanitetssoldaten.

Innhold:	Teoretisk og praktisk utførelse av Forsvarets drill; Førstevurdering ved Traumer Nivå 3. Gjennomgang av utvalgte deler av Grunnutdanning Nivå 3.
Undervisningsform:	Klasseromsundervisning og praktisk trening.
Evaluering:	Standpunktprøve
Litteratur:	UD4-1-5 Lærebok i Sanitetsfagtjeneste.
Annet:	Det forutsettes at kursdeltagerne på dette kurset har teoretiske bakgrunnskunnskaper i anatomi og fysiologi, derfor legges det vekt på praktisk trening i førstehjelps- og evakueringsprinsipper, samt materiell.

FOR MER INFORMASJON SE FSAN EGEN KURSKATALOG

27 Sanitet Nivå 3 Evakuering (Evak-modul)

Varighet:	10 dager.
Sted:	Sessvollmoen evt gjennomføres regionalt. Kurset gjennomføres i regi av FSAN.
Målgruppe:	Sanitet Nivå 3 Evakuering er for personell på ambulanse (utrykningslag) i Sanitetstroppen.
Krav:	Bestått kurset Førstehjelp nivå 3. Dersom det er en stund siden førstehjelpskurset ble gjennomført, vil elevens kunnskap bli testet før kursstart. Elever som ikke består testen vil bli vurdert for videre deltagelse.
Utdanningsmål:	Kurset skal gi eleven den nødvendige teoretiske og praktiske forutsetning til å utføre riktig, praktisk evakuering av pasienter. Eleven skal settes i stand til å "holde" en pasient fra skadested til første installasjon - maksimalt i 6 timer.
Innhold:	Arbeid og samhandling på skadested. Overtagelse, stabilisering og evakuering av pasient. Observasjon under evakuering. Dokumentasjon og rapportering. Hovedinnholdet i kurset er praktisk. Klasseromsundervisning Praktisk trening
Evaluering:	Avsluttende teoretisk og praktisk eksamen
Litteratur:	UD 4-1-5 Lærebok i Sanitetsfagtjeneste. Noe særtrykk ("handouts")

Varighet: Faginnholdet i Modul Evakuering er på 55 timer
Tilsvarende 1,5 uke

FOR MER INFORMASJON SE FSAN EGEN KURSKATALOG

28 Hjelpeplass kurs

Varighet: 10 dager

Sted: Kurset gjennomføres på Værnes, men i regi av HVSKS.

Målgruppe: Det er personell som inngår i lagsoppsettet til hjelpeplassene: lagførere, Sykepleiere, sanitetssoldater og evt legen, hvis de ikke jobber med pasient behandling til daglig.

Krav: Alle **må** ha gjennomført og bestått nivå 3 førstehjelp, og de **bør** ha gjennomført evakuerings modulen. Dette **må** være gjennomført etter år 2000.
Det må påregnes å besvare en forstudie pakke, enten elektronisk pr mail eller i papirform til hovedinstruktør. Dette før oppstart av kurset.

Utdanningsmål: Soldatene skal gjennom kurset få den nødvendige innsikten i hva det innebærer å jobbe som et team på en hjelpeplass. Samt hva det fordrer av observasjoner og pleie av pasienter. De skal opparbeide de grunnleggende ferdigheter og kunnskaper innen feltet som er nødvendig for å kunne ha godt samvirke på en hjelpeplass.

Innhold: Skal gjøre personell i stand til å jobbe i team på hjelpeplass, herunder:
Mottak av pasienter
Traumebehandling
Skadestedshåndtering i behandlings feltet ved masseskade
Rutiner i fm vedlikehold av hjelpeplass
Materiellkjennskap og vedlikehold av materiellet
Sykestue/legekontor-drift, herunder støtte lege i konsultasjoner

Evaluering: Standpunktsprøver underveis, og avsluttes med en teoretisk og praktisk prøve.

Litteratur: UD 4-1-5 Lærebok i sanitetsfaget
TR 4-1 Materiell i sanitetsfagtjenesten – brukerhåndbok.
Felleskatalogen
Legevakthåndboken
Medisinsk indeks for legevakt og amk sentraler
Generell sykepleie, (deler av denne boken, vil bli distribuert ut før kurset)

Annet: Kursdeltakerne må ha med seg både arbeidsuniform og feltuniform med grunnutrustning men **uten** våpen. Blir øvelse på slutten av kurset, med hovedtema drifting av en hjelpeplass over tid, med og uten pasienter.

29 Troppssjefskurs II Sanitet

- Varighet: 10 dager
- Sted: Kurset gjennomføres i regi av HVSKS.
- Målgruppe:
1. Troppsjef og NK Sanitetstropp
 2. Lf utrykningslag og lf Hjelpeplasslag Sanitetstropp
 3. Lf utrykningslag Stabstropp Innsatsstyrke
 4. Sanbefal Stabstropp HV-geværområde
 5. Sanbefal Stabstropp Stabsområde
- Utdanningsmål: Kurset skal gi troppssjefen faglig forutsetning for å kunne gjennomføre utdanning av egen tropp og kunne løse oppdrag i troppsforband, samt kunne være en faglig rådgiver for sjef I-kdo. Etter endt kurs skal eleven være i stand til å lede og utdanne en sanitetstropp. Eleven skal også være i stand til å fungere som en faglig rådgiver for sjef I-kdo når det gjelder bruk og disponering av troppen.
- Innhold:
- Ha kjennskap til de ulike nivå innen førstevurdering ved traumer
 - Undersøkelsesdrill nivå 3
 - Utdanningsplanlegging
 - TRIAGE/Masseskade
 - Sanitetsplanlegging/ordre/kdosjefens rådgiver
 - Materiellkjennskap
 - Drift av lett mobil hjelpeplass og evaklag
 - Taktisk bruk av troppen
 - Info – Genevekonvensjonen/Krigens folkerett/Organisasjon/Fag- og kommandolinjer etc
 - Stressmestring
 - Teambygging
 - Fysisk trening
 - Samvirke
 - Egen org IFO

30 Grunnkurs Hund (FHSK)

- Varighet: 12 dager
- Sted: Hauerseier / Forsvarets Hundeskole

- Målgruppe:** Personell som er tiltenkt stilling som hundefører i Hundetropp
- Krav:** Alle skal stille med egen hund med godkjent funksjonsanalyse fra FHSK, gjennomført og bestått anleggsprøve samt røntgen HD/AD (fri/svak grad).
Det gjennomføres innledningsvis fysisk test i form 5000m med hund. Antrekk er arbeidsuniform. Krav menn uansett alder er under 30 min - Krav jenter uansett alder er under 32 min. Elever som ikke består denne testen får ikke bestått kurs og sendes hjem.
- Utdanningsmål:** Gi kurselevne tilstrekkelig teoretisk og praktisk opplæring om bruk av militære tjenestehunder med dens kapasiteter og begrensninger slik at de etter endt kurs er stand til å trene, vedlikeholde og under oppfølging videreutvikle en militær tjenestehund.

FOR MER INFORMASJON SE FHSK EGEN KURSKATALOG

31 Videregående patruljekurs hund (FHSK)

- Varighet:** 2 uker
- Målgruppe:** Godkjente hundeførere.
- Krav:** For å kunne være søknadsberettiget til videregående kurs for patruljehundefører må man være godkjent hundefører på kompetansetrinn nivå 5 med den hunden man kommer på kurs med.

Måkrav

- Sikkerhetsklarering - H (HEMMELIG)
- Bestått 3000m test - for å kunne bli vurdert (max 15 min gutter/16 min jenter).

Børkrav

- 3000m test under **13:30 for gutter og 14:00 for jenter.**
- Førerkort klasse B.

Informasjon som skal ligge ved søknaden:

- personalia
- navn på hunden som eleven er oppsatt med.

- Målsetting:** Gi hundeførerne utvidede ferdigheter i praktisk bruk av militær tjenestehund i den tjenesten de er tiltenkt etter endt kurs, samt gi de økt kunnskap i hvordan den enkelte hund kan trenes mer effektivt og systematisk.

Kursperioden er svært intensiv og inneholder noe teori fra start. Første kursdag starter med en standpunktprøve teori og en 5 km feltløp, disse må man bestå for å delta videre på kurset. Under hele kursperioden er det daglig fysisk fostring, med blant annet 3 km løping med egen hund hver morgen.

Undervisningsform: Klasseromsundervisning og praktisk trening. Feltøvelse.

Evaluering: Elevene vil bli evaluert ut teorieksamen samt praktiske oppgaver under kurset.

Kursene gjennomføres ved FHSK etter behov.

FOR MER INFORMASJON SE FHSK EGEN KURSKATALOG

32 Fagkurs Beskyttelse (FHSK)

Varighet: 5 dager

Målgruppe: Troppsjef, NK og hundfører.

Krav: Godkjent hundfører samt gjennomført og bestått godkjenning nivå 5 (tjenestehund 1,2 el. 3) med tidligere eller nåværende hund. Det må foreligge et fagmessig behov for kurset.

Deltagere må medbringe egen hund som er egnet (fysisk og mentalt) på kurset.

Kursets målsetting Kurset er beregnet for hundeførere og figuranter som skal arbeide med øvelsen beskyttelse i Forsvarets hundetjeneste. Alt personell som skal trene en hund i beskyttelse skal ha bestått dette kurset eller trene under veiledning av instruktør som har bestått dette kurset.

Bestått kurs er obligatorisk for å kunne fremstille en hund til godkjenning i øvelsen "beskyttelse".

Kurset er to-delt: En hundeførerutdanning og en figurantutdanning. Det er begrenset plasser for figurantutdanning.

Overordnet mål for utdanningen er å gi elevene kompetanse til på selvstendig grunnlag å kunne føre og vedlikeholde treningen av en militær tjenestehund (patruljehund) i samsvar med Forsvarets behov innen øvelsen "beskyttelse".

Tjenesten generelt Daglig tjeneste starter 0800
Daglig tjeneste avsluttes Eno
Det må påregnes kveldsøkter hver kveld.

Kravformulering for BESTÅTT fagkurs beskyttelse

Bestått fagkurs beskyttelse, hundefører.

Får å få bestått kurs må eleven avlegge en teoretisk prøve inn mot pensum med bestått resultat, samt at eleven gjennom kurset må vise tilstrekkelige forståelse og ferdigheter ifm praktisk arbeid som hundefører.

Bestått fagkurs beskyttelse, hundefører og figurant.

Får å få bestått kurs må eleven avlegge en teoretisk prøve inn mot pensum med bestått resultat, samt at eleven gjennom kurset må vise tilstrekkelige forståelse og ferdigheter ifm praktisk arbeid som hundefører og figurant.

FOR MER INFORMASJON SE FHSK EGEN KURSKATALOG

33 Instruktørkurs Hund Trinn 1

Varighet: 2 x 5 dager samt praksisperiode

Sted: Hauer seter (FHSK)

Målgruppe: Målgruppen er befal/vervet personell som er inne i sitt 3. år i hundetjenesten samt HV-personell som har hatt godkjent militær tjenestehund i minst 2 år og som har gjennomført og bestått regodkjenning. Kurset er et tilbud til personell som skal være instruktør i egen avdeling eller på FHSK.

Krav: Kurset må gjennomføres innen 2 år etter oppstart.

Utdanningsmål: Etter endt utdanning skal kandidatene på selvstendig grunnlag kunne:

- Instruere/veilede på grunnkurs (patruljehund) ved FHSK
- Instruere/veilede hundeevipasjer fra nivå 3 til nivå 5 i øvelsene som inngår i utdanningen til en patroljehund (tjenestehund 3)
- Videreutvikle ekvipasjene utover nivå 5
- Følge opp veterinærtjenesten hos undergitte ved egen avdeling

- Innhold: Kurset er bygd opp av 3 moduler.
- MODUL 1: Teoretisk og praktisk modul som er felles for begge kategorier (patrolje/søk) på dette instruktørtrinnet
 - MODUL 2: Teoretisk og praktisk modul som er kategorisert inn mot patroljehund
 - MODUL 3: Praktisk modul der kandidaten er instruktør på et grunnkurs

FOR MER INFORMASJON SE FHSK EGEN KURSKATALOG

34 Troppsjefskurs II MP

- Varighet: 10 dager
- Sted: HVSKS eller andre egnede plasser.
- Målgruppe: MP-troppsjefer og NK tropp, samt lagfører MP-lag
- Krav: Gjennomført Grunnkurs Lederskap
- Utdanningsmål: Etter endt kurs skal eleven være i stand til å tjenestegjøre som MP-troppsjef eller NK
- Innhold: Organisasjon
Rettslære
Rapportlære
Etterforskningslære
Vakt- og sikringstjeneste
Redningstjeneste
Narkotikakunnskap
Taktikk- og felttjeneste

35 CBRN kurs for instruktører (FABCS)

- Varighet: 5 dager
- Sted: Forsvarets ABC-skole (FABCS) Sessvollmoen.
- Elevantall: Kurset er et felleskurs for hele Forsvaret. HV tildeles kvoter.
- Målgruppe: Lagfører CBRN lag.
Befal som skal gjennomføre grunnleggende enkeltmannsopplæring

innen CBRN-vern.

Krav: Gjennomført Grunnkurs Lederskap

Utdanningsmål: Eleven skal ha en forståelse av hva CBRN trusselstoffer er, samt forstå forebyggende og reduserende tiltak for å overleve i et CBRN miljø.
Eleven skal være i stand til å gjennomføre utdanningen av eget personell innen grunnleggende CBRN-vern.

Undervisningsmål: Utdrag;

Undervise i CBRN-stridsmidler og helsefarlige industrikjemikalier på enkeltmannsnivå.

Gjennomføre utdanning innen enkeltmannsferdigheter (blant annet driller, varsling, rapportering, merking, rens og førstehjelp)

Gjennomføre opplæring på CBRN-vernmateriell som tildeles den enkelte mann.

Øve på opptreden under trussel og bruk av CBRN-stridsmidler, samt radioaktivt materiale og giftige industristoffer.

Gjennomføre skarpskyting iført CBRN-vernustyr

Lage små øvelser/øvingsmomenter og bruke øvingsmidler.

FOR MER INFORMASJON SE FABCS EGEN KURSKATALOG

36 CBRN kurs for søk/påvisning/rense-lag (FABCS)

Varighet: 3 dager

Sted: Forsvarets ABC-skole (FABCS) Sessvollmoen.

Elevantall: Kurset er et felleskurs for hele Forsvaret. HV tildeles kvoter.

Målgruppe: Lagfører CBRN lag (søk/påvisning/rense-lag)

Krav: Gjennomført CBRN kurs for instruktører og Grunnkurs Lederskap.

Utdanningsmål: Etter kurset skal eleven selvstendig kunne gjennomføre enkle CBRN søk, påvisning og rens.

Undervisningsmål: Utdrag;

Forstå hva CBRN og TIM kan innebære, herunder;

Kjenne trusselvurdering og beskyttelsetiltak
Bruk av CBRN-vernmateriell

Kunne påvise og gjennomføre enkle søksoperasjoner, samt etablere varslingspost
Kunne merke, rapportere og gjennomføre rens

FOR MER INFORMASJON SE FABCS EGEN KURSKATALOG

37 CBRN-kurs for spesialister

- Varighet: 19 dager
- Sted: Forsvarets ABC-skole (FABCS) Sessvollmoen.
- Elevantall: Kurset er et felleskurs for hele Forsvaret. HV tildeles kvoter.
- Målgruppe: Personell med CBRN som primærfunksjon/CBRN-spesialister.
- Krav: Gjennomført CBRN kurs for instruktører og Grunnkurs Lederskap.
- Utdanningsmål: Kurset skal gi deltakerne grunnleggende kunnskaper og ferdigheter for å kunne utføre sin primærfunksjon som CBRN-spesialist i avdeling/I-styrke.
- Undervisningsmål: innhold i kurset vil være:
- Trusselvurdering og definisjoner
 - Rådgiver iht nivå
 - CBRN/TIM-materiell i egen avdeling
 - Påvisning av CBRN/TIM-trusselstoffer
 - Monitorering-, rekognosering og søksoperasjoner innen CBRN og TIM
 - Operativ prøvetakning
 - Avdelingsrens av personell og materiell
 - Radiologisk dosekontroll
 - Varsling og rapportering
 - CBRN og TIM trusselstoffer
 - Emergency Response Guidebook

FOR MER INFORMASJON SE FABCS EGEN KURSKATALOG

38 CBRN- kurs for OPS-offiser (FABCS)

- Varighet: 3 dager
- Sted: Forsvarets ABC-skole (FABCS) Sessvollmoen.
- Elevantall: Kurset er et felleskurs for hele Forsvaret. HV tildeles kvoter.
- Målgruppe: Troppsjef og NK i CBRN tropp. CBRN operasjonsoffiserer ved

HV-distriktstab.

- Krav:** Gjennomført CBRN kurs for instruktører (blir brukt skjønn i en overgangs periode) og Grunnkurs Lederskap.
- Utdanningsmål:** Kurset skal gi deltakerne forståelse for hva CBRN-trusselstoffer er, inkludert giftige industristoffer (Toxic Industrial Materials – TIM), deres egenskaper og virkninger på planlegging og gjennomføring av operasjoner.
- Undervisningsmål:** Etter gjennomført kurs skal deltakerne være i stand til å:
- Selvstendig kunne utforme et CBRN vedlegg til en operasjonsordre og grunnpunkter i en SOP
 - I samråd med spesialister vurdere trusselen fra CBRN-trusselstoffer
 - I samråd med spesialister vurdere trusselen fra giftige industristoffer (TIM), med fokus på vern mot giftige industrikjemikalier (TIC) og lav - radioaktiv stråling/kilder (LLR)
 - Forstå trusselnivåer og koordinere avdelings- og enkeltmannstiltak
 - Selvstendig kunne rapportere radiologisk dosedata og forstå vernetiltak for radiologisk eksponering
 - Selvstendig kunne planlegge og lede kjemisk / radiologisk søk og påvisning
 - Vite om CBRN dokumenter
 - Vite om CBRN rapporter og selvstendig kunne tolke disse
 - Innarbeide CBRN/TIM momenter på øvelser

FOR MER INFORMASJON SE FABCS EGEN KURSKATALOG

39 Kurs for CBRN- offiser del I (FABCS)

- Varighet:** 7 dager
- Sted:** Forsvarets ABC-vern skole (FABCS) Sessvollmoen.
- Elevantall:** Kurset er et felleskurs for hele Forsvaret. HV tildeles kvoter
- Målgruppe:** CBRN operasjonsoffiserer ved HV-distriktstab.
- Krav:** Gjennomført CBRN- vern Instruktørkurs, Grunnkurs lederskap og CBRN kurs for OPS-offiser. Elevene må gjennomføre forstudie som tilsendes minimum 1 måned før kursstart. Dette testes med en skriftlig prøve.
- Utdanningsmål:** Etter kurset skal eleven kunne fareforutsigelse og være sjefens rådgiver innen CBRN-vern.
- Krav for personell i CBRN CC og ACC (operasjons-celler)

Undervisningsmål: Utdrag;

Lede tjenesten i CBRN CC (bla HV-Distriktsstab) og ACC (FOH).
Kartlegging av CBRN trusselen i operasjonsområder

Planlegge og iverksette søke-, kontroll- og rensjetjenesten.
Anbefale tiltak i forbindelse med operasjoner under trussel og bruk av
CBRN- stridsmidler, samt radioaktivt materiale/ giftige
industrikjemikalier

Bistå avdelingssjef ved utarbeidelse av planverk og stående ordre.
Delta i planlegging og gjennomføring av utdanning og øvelser, samt
evaluering.

Selvstendig kunne rapportere radiologisk dosedata og forstå
vernetiltak for radiologisk eksponering

Anvende utdanningsdirektivet

Fareforutsigelse innen CBRN samt radioaktivt materiale/ giftige
industrikjemikalier, herunder kunne rapportering på alle nivå.

FOR MER INFORMASJON SE FABCS EGEN KURSKATALOG

40 Kurs for CBRN- offiser del II - data prediksjon (FABCS)

Varighet: 5 dager

Sted: Forsvarets ABC-skole (FABCS) Sessvollmoen.

Elevantall: Kurset er et felleskurs for hele Forsvaret. HV tildeles kvoter

Målgruppe: CBRN operasjonsoffiserer ved HV-distriktstab

Krav: Gjennomført CBRN kurs for instruktører, Grunnkurs lederskap, CBRN
kurs for OPS-offiser og bestått kurs for CBRN offiser del 1.

Utdanningsmål: Etter kurset skal eleven selvstendig kunne bruk av NBC Analysis.
Krav for personell i CBRN CC og ACC (operasjons-celler).

Undervisningsmål: Utdrag;

Etter kurset skal elevene selvstendig kunne bruke databasert CBRN-
analyseverktøy i sin tjenste i CC og ACC, herunder være i stand til å:

Sette opp maskinen med korrekt avd navn/identifikasjon.

Legge inn aktuelle kart.

Sette opp avdelings database.

Hente inn væremeldinger og legge inn relevante CBRN-meldinger og
utføre kalkulering av fareområder.

Utføre andre beregninger som programmet gir mulighet til.
Sende CBRN-meldinger.

FOR MER INFORMASJON SE FABCS EGEN KURSKATALOG

41 Etterretnings- og sikkerhetskurs område

Varighet:	10 dager
Målgruppe:	1. E-off/E-befal område 2. Ass S-2 Innsatsstyrke 3. Feltsikkerhetsoffiser Feltsikkerhetslag Kommandoplasstropp 4. Ass G-2 distrikt hvis ikke relevant bakgrunn
Krav:	Troppsjefskurs II eller tilsvarende.
Utdanningsmål:	Hensikten med kurset er å utdanne personell til å bekle E & S stillinger i Heimevernet.
Innhold:	E-metodikk, herunder IPB som del av PBP Forebyggende sikkerhet Organisasjon Fag og kommandolinjer Briefefer, ordrer og vedlegg. Pedagogikk og ledelse. Vakthavende offiser i OPS Første uken gjennomføres grunnleggende teoretisk opplæring og gruppearbeid. Andre uken gjennomføres teori, gruppearbeid og en stabstjenesteøvelse.

42 Grunnkurs i etterretningstjeneste (FSES)

Varighet	10 dager
Sted:	Lutvann (FSES)
Målgruppe:	Grunnleggende kurs for personell som skal være, eller som er, involvert i etterretningsarbeid. Primært stadig tjenestegjørende i distrikts- eller I-kdostab.
Krav:	Absolutt krav til at den enkelte elev er sikkerhetsklarert for HEMMELIG. Klareringsbevis skal medbringes ved oppmøte. Kurset gjennomføres på engelsk.
Påmeldingsfrist:	Se eget skriv fra HVSKS. Påmelding sendes HVSKS
Uttak av elever:	HVSKS tar ut elever og melder disse på til FSES.

- Utdanningsmål:** Gi elevene ett felles begrepsapparat, en felles etterretningsmetodikk, herunder ledelse, innhenting, behandling og fordeling av etterretninger. Etablere forståelse for etterretningens rolle en i beslutningsprosess.
- Innhold:** Kurset er under kontinuerlig utvikling. FSES vil ifm kurspåmelding komme med nærmere informasjon.

43 Verktøy- og teknikk kurs (FSES)

- Varighet:** 2 uker
- Sted:** Lutvann
- Målgruppe:** Personell som enten ikke er kjent med, eller som ønsker oppfrisking, innenfor bruk av analyse teknikker. Det er krav om gjennomført Verktøy- og teknikk kurs for å bli tatt opp som elev på Videregående kurs I etterretningstjeneste.
- Krav** Gjennomført Grunnkurs i Etterretningstjeneste Sikkerhetsklart for Hemmelig
- Påmeldingsfrist:** Se eget skriv fra HVSKS. Påmelding sendes HVSKS
- Uttak av elever:** HVSKS tar ut elever og melder disse på til FSES.
- Innhold:** Det gis opplæring i analysestøtteverktøy som Maria, Analyst Notebook, ISYS og NORCCIRM. Det vil bli gjennomført undervisning og praktisk trening i ulike analyseteknikker, slik som sannsynlighetsberegning, mønsteranalyse, nettverksanalyse, modellering og hypotesetesting

44 Videregående kurs I i etterretningstjeneste (FSES)

- Varighet** Kurset er delt i 2 moduler. Modul en går over 3 uker og gjennomføres ved FSES/Lutvann. Modul 2 er en øvelse som går over 2 uker der elevene får praksis i tjenestestilling.
- Sted:** Lutvann (FSES)
- Målgruppe:** Stadig tjenestegjørende befall ved HV-distrikt
- Krav:** Den enkelte elev skal ha praksis fra en eller flere e-relaterte stillinger. Elevene skal ha gjennomført Grunnkurs i etterretningstjeneste samt Verktøy og teknikk kurs. Alternativt kan andre e-metode kurs erstatte Grunnkurs i etterretningstjeneste.

Absolutt krav til at den enkelte elev er sikkerhetsklarert for HEMMELIG. Klareringsbevis skal medbringes ved oppmøte. Kurset gjennomføres på engelsk.

Påmeldingsfrist: Se eget skriv fra HVSKS. Påmelding sendes HVSKS

Uttak av elever: FSES tar ut elever.

Innhold: Kurset er under kontinuerlig utvikling. FSES vil ifm kurspåmelding komme med nærmere informasjon

45 Videregående kurs II i etterretningstjeneste (FSES)

Varighet: Kurset er delt i 2 moduler. Modul en går over 5 dager og gjennomføres ved FSES/Lutvann. Modul 2 er en øvelse som går over 3 uker der elevene får praksis i tjenestestilling.

Sted: Lutvann (FSES)

Målgruppe: Stadig tjenestegjørende befall ved HV-distrikt

Krav: Den enkelte elev skal ha praksis fra en eller flere e-relaterte stillinger. Krav til gjennomført Videregående kurs I i etterretningstjeneste. Absolutt krav til at den enkelte elev er sikkerhetsklarert for HEMMELIG. Klareringsbevis skal medbringes ved oppmøte. Kurset gjennomføres på engelsk.

Påmeldingsfrist: Se eget skriv fra HVSKS. Påmelding sendes HVSKS

Uttak av elever: FSES tar ut elever.

Innhold: Se FSES egen kurskatalog.
Kursets varighet er 8 uker.

46 Grunnkurs Forebyggende sikkerhet i Forsvaret (FSES)

Varighet: 10 dager.

Sted: Lutvann.

Hensikt: Hensikten med kurset er å gi elevene et felles begrepsapparat og forståelse for forebyggende sikkerhetsarbeid.

Målgruppe: Personell med sikkerhetsroller.

Krav: Det må framgå i P-3 at påmeldte elever innehar stilling/funksjon med sikkerhetsroller og at det er behov for utdanning ihht denne rollen.

- Påmeldingsfrist:** Se eget skriv fra HVSKS. Påmelding sendes HVSKS.
- Uttak av elever:** FSA tar ut elever.
- Innhold:** Hva er minimumskravene som stilles innenfor forebyggende sikkerhetstjeneste (S-loven m/forskrifter).
Hvorfor er forebyggende sikkerhetstjeneste viktig (motivasjonsleksjoner som inneholder praktiske demonstrasjoner og aktuelle eksempler).
Hvordan skal jeg sikre meg (Sikringshåndboka + S-loven m/forskrifter).

47 Områdesjefskurs I

- Varighet:** 11 dager
- Målgruppe:** Personell som innehar eller er tiltenkt stilling som NK eller Områdesjef ved område/stabsområde.
- Krav:** Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht kursrekken.
Områdesjefskurs I og II må sees i sammenheng.
- Utdanningsmål:** Hensikten med kurset er å gi elevene grunnlag for å kunne virke som NK eller områdesjef ved HV-område, med spesiell vekt på planlegging og gjennomføring av utdanning under trening.

Sluttsituasjonen er nådd når elevene er i stand til å planlegge, lede og kontrollere utdanning og trening av eget HV-område. De skal videre kunne lede driften av områdets kommandoplass.
- Innhold:** Kurset gjennomføres med en kombinasjon av forelesninger, gruppeoppgaver og praktiske øvelser. Gruppeoppgaver og stabsøvelse vil primært rettes inn mot utdanningsplanlegging for egen avdeling, mens stabsøvelsen vil være rettet mot drift av områdets kommandoplass.

48 Områdesjefskurs II

- Varighet:** 10 dager
- Målgruppe:** Personell som innehar eller er tiltenkt rolle som områdesjef eller NK ved område/stabsområde, samt N-3 og N-5 i SHV, S-3 og ass S-3 i innsatsstyrkene. Elevene skal ha gjennomført områdesjefskurs I før områdesjefskurs II. For personell fra SHV er det ikke krav om gjennomført områdesjefskurs I, men det forutsettes at personellet er kvalifisert iht kursrekken i SHV.

Fagbefalet i områdestaben, administrasjonsoffiser, personelloffiser og sambandsoffiser er også i målgruppen for kurset. Disse kategoriene trenger dog ikke å gjennomføre områdesjefskurs I, da innholdet i kurset ikke er relevant for nevnte tjenestestillinger.

- Krav:** Utdanningskravet for opptak er bestått kurs for den enkelte tjenestestilling iht
- Utdanningsmål:** Hensikten med kurset er å gi elevene utdanning i operativ planlegging og oppdragsløsning på område nivå.
- Innhold:** Kombinasjon av forelesninger, gruppeoppgaver og stabsøvelser. Kurset har fokus på operativ planlegging, operativ bruk bruken av de ulike troppetyperne i Heimevernet, og samvirke mellom SHV og LHV under operasjoner i kystsonen. Kurset vil deler av kursperioden samarbeide med etterretnings- og sikkerhetskurs område. Sluttsituasjonen er nådd når elevene er i stand til å lede eget HV-område i operativ planlegging og oppdragsløsning, samt at eleven evner å utnytte fagpersonellet i egen stab på en hensiktsmessig måte.

49 Nordisk etterutdanningskurs for sjefer

- Varighet:** 5 dager. Kurset rullerer mellom heimevernsskolene i Norge, Sverige og Danmark.
- Målgruppe:** Områdesjefer.
- Alle områdesjefer **skal** gjennomgå et oppdateringskurs minimum hvert 5. år etter endt områdesjefskurs II.
- Krav:** Gjennomført og bestått kurs Områdesjefskurs II. Personellet må være i tjenestestilling som områdesjef.
- Utdanningsmål:** Hensikten med kurset er å gi elevene en oppdatering innen den senere tids taktiske og tekniske utvikling i Heimevernet og videreutvikle den kompetanse som Områdesjefs-kurs II gir.
- Innhold:** Programmet utvikles i takt med den taktiske og tekniske utviklingen i Heimevernet. Kurset er et samarbeidskurs mellom Heimevernsskolene i Norge, Sverige og Danmark. Gjennomføringsstedet veksler mellom de tre Heimevernsskolene.

50 Operativt kurs for innsatskommandostaber

Varighet:	4 dager
Målgruppe:	Personell i I-kommandostabene.
Krav:	Har eller er tiltenkt tjenestestilling i I-kdo stab.
Utdanningsmål:	<p>Øke kompetansen innen plan og beslutningsprosess tilpasset kommandonivået i Heimevernet, samt øke evnen til samhandlingen internt i den enkelte kommando og på tvers av distriktene i regionen.</p> <p>Kunne anvende nødvendige kapasiteter fra egen OPL/K i planlegging av operasjoner</p> <p>Kunne forstå fag- og kommandolinjene mellom egen stab, HV distrikt, FOL og FLO</p> <p>Ha kjennskap til andre aktuelle aktører.</p> <p>Kunne forstå og anvende PBP i operativ planlegging for eget fagområde</p> <p>Kjenne til hvilke bidrag den enkelte skal bidra med i en operativ planprosess</p> <p>Kunne organisere planelement</p>
Innhold:	Det gis en innledende innføring i PBP for I-kommandonivået. Deretter gjennomføres en styrt gjennomføring av PBP der egen 5 punktsordre utvikles med utgangspunkt i ordre fra overordnet sjef.

51 Kurs operativ ledelse for HV-distriktstaber

Varighet:	4 dager
Målgruppe:	Alt personell i distriktsstaben
Krav:	Har eller er tiltenkt tjenestestilling i Distriktsstab.
Utdanningsmål:	<p>Kunne anvende nødvendige kapasiteter fra egen OPL/K i planlegging av operasjoner.</p> <p>Kunne forstå fag- og kommandolinjene mellom egen stab, HV distrikt, FOH og FLO.</p> <p>Ha kjennskap til andre aktuelle aktører.</p> <p>Operativ planlegging.</p> <p>Kunne forstå og anvende PBP i operativ planlegging for eget fagområde.</p> <p>Kjenne til hvilke bidrag den enkelte skal bidra med i en operativ planprosess.</p> <p>Kunne organisere plangruppe.</p>
Innhold:	Kurset legges opp med en kombinasjon av felles undervisning, kategorivis undervisning og en stabsøvelse der staben trenes som en enhet.

52 Instruktørkurs Nærkamp Nivå 1

- Varighet:** 7 dager
- Målgruppe:** Befal som skal drive utdanning, trening og øving innen Nærkamp på enkeltmann-/lag-/tropp- /kompaninivå.
- Krav:** Utholdenhet:
* 3000 m løp - 15.00 min. eller bedre
Styrketest:
* Armehvinger x 20
* Sit-ups x 30
* Hang-ups 4
- Ved å ikke bestå disse minimumskravene som vil bli gjennomført første kursdag vil elevene bli sendt hjem direkte.
- Det forventes at den enkelte kurselev er i god fysisk form, har gode ferdigheter innen grunnleggende stridsteknikk og behersker bruk av egne gevær- og pistolvåpen.
- Utdanningsmål:** "Hensikten med kurset er å sertifisere den enkelte til å kunne drive utdanning, trening og øving innen nærkamp på en realistisk og sikker måte."
Målsetninger for kurset:
- Øke egenferdighet innen nærkamp med og uten våpen til et best mulig nivå utfra forutsetningene til den enkelte
- Kunne anvende nærkampteknikker korrekt ift hjemmelsgrunnlag
- Kunne instruere i nærkampteknikker
- Kjenne til teorigrunnlag for nærkamp, herunder kamp-/ flukt psykologi og fysiologiske faktorer.

53 Instruktørkurs Patruljenærstrid

- Varighet:** 12 dager
- Elevantall:** 18
- Målgruppe:** Stadig tjenestegjørende befal og befal i jegertropper og innsatstropper.
- Krav:** Elevene må ha gode ferdigheter på enkeltmanns- og lagsnivå. Det stilles krav til elevene at de består testløp før de får delta på kurset. 7 km testløp gjennomføres i arbeidsuniform med 22 kg pakning. Tidskrav: 52 min. Løpstesten vil bli gjennomført første kursdag. Elever som ikke består sendes hjem. Eleven vil fortløpende bli vurdert opp mot bestått/ikke bestått.

Kurselever som under kurset ikke tilfredstiller fysisk krav, eller kravene til sikkerhet for denne type skyting vil bli sendt hjem.

Utdanningsmål: Etter gjennomført kurs skal elevene ha tilegnet seg kunnskaper og ferdigheter innen patruljenærstrid og sammenstøtsstrid som gjør dem i stand til å gjennomføre målrettet utdanning, samt lede og veilede befal og mannskaper. Bestått kurs gir status som godkjent instruktør i patruljenærstrid

Innhold: Opplæring innen patruljenærstrid og sammenstøtsstrid i lags-/ patruljeforband med forsvarlig hensynstagene til sikkerhet og progresjon.

54 Fagkurs Objektsikring

Kurset er under utvikling.

Varighet:

Målgruppe:

Krav:

Utdanningsmål:

Innhold:

55 Instruktørkurs Operasjoner i Bebygde Områder

Varighet 7 dager

Elevantall: 20

Målgruppe Elevene skal inneha eller være tiltenkt rollen som instruktører på lags og troppsnivå, eller være stadig tjenestegjørende ved distriktet.

Krav til eleven:

- Eleven skal ha erfaring i å lede utdanning på lags og troppsnivå
- Eleven skal ha erfaring i å rettlede og veilede enkeltmann og lag under stridsteknisk trening.
- Eleven skal inneha gode stridstekniske enkeltmannsferdigheter.
- Eleven skal beherske grunnleggende skyting med angrepsrifle

Utdanningsmål: Hensikten med kurset er å videreutdanne Heimevernets instruktører innen stridsteknikker som er relevant for Heimevernet i operasjoner i bebygde område. Målsetningen er å danne felles plattform og forståelse for hvilke stridsteknikker Heimevernet skal beherske for å løse sitt oppdrag.

Etter endt kurs skal eleven være i stand til å gjennomføre utdanning innen stridsteknikk på lag og troppsnivå for Heimevernet i bebygde område

Innhold: Formasjoner og forflytning til fots i urbant miljø
Klarering og besetting av objekt
Objektsikring
Skyting korte hold med rifle.

56 Fagkurs Trening i maktanvendelse (TIM) – Modul I

Varighet: 5 dager

Målgruppe: Stadig tjenestegjørende befal ved distrikt og skole, samt personell fra OPL/K.

Krav: Det avlegges en skriftlig og praktisk prøve på bakgrunn av gjennomført undervisning som må bestås for å få status som figurant/figurantsjef.

Utdanningsmål: Eleven skal etter endt kurs selvstendig kunne utføre tjeneste som figurant/figurantsjef og HJI i skytetelt.

Innhold: TFF 562 – Tjenestereglement for Forsvaret
Nødvergebestemmelsene
Scenariveiledning/trening
Mental forberedelse
Figurantopplæring
Figurantsjefopplæring
Teknisk drift av figurantplass
Kunnskapstest

57 Fagkurs Trening i maktanvendelse (TIM) – Modul II

Varighet: 5 dager

Målgruppe: Stadig tjenestegjørende befal ved distrikt og skole, samt befal fra OPL/K som har gjennomført og bestått TIM Modul 1.
Søker må være offiser og ha erfaring som instruktør og skytebaneleder, og/eller anbefaling fra TIM Modul 1.

Krav: Det avlegges en skriftlig og praktisk prøve på bakgrunn av gjennomført undervisning som må bestås for å få status som HI TIM.

Utdanningsmål: Eleven skal etter endt kurs selvstendig kunne utføre tjeneste som hovedinstruktør TIM.

Innhold: TFF 562 – Tjenestereglement for Forsvaret
Nødvergebestemmelsene
Scenariotrening

Teknisk drift av skytetelt og figuranttelt
Klar til strid
Skyting
Mentale forberedelser
Veiledning/tilbakemelding/evaluering
Utdanningsplanlegging
Praktisk drift av teltet
Kunnskapstest

58 IED/UXO/MINE Awareness- kurs

Sted:	Kan gjennomføres i hele landet. Kurset gjennomføres av Forsvarets Ammunisjons- og EOD skole
Målgruppe:	Stadig tjenestegjørende befal. Befal ved innsatstropp, overvåkning- og kontrolltropp eller objektsikringstropp.
Utdanningsmål:	Kurset gir elevene generell innføring i ammunisjon samt forståelse for faremomenter knyttet til ammunisjon/blindgjengere
Innhold:	Grunnleggende eksplosivlære, EOD taktikk og operasjoner og EOD ammunisjonskjennskap. Teoretisk opplæring. Kurset avsluttes med en teori eksamen, hvor C (70%) er laveste ståkarakter. Kurset er spesielt interessant for de befal som skal være instruktører innenfor klarering og søk av bygg, kjøretøy etc.

59 Instruktørkurs ny angrepsrifle HK 416

Varighet:	4 dager
Elevantall:	20
Målgruppe:	Stadig tjenestegjørende personell som skal fungere som HI i innfasingen av ny angrepsrifle i egen avdeling.
Innhold:	Opplæring i ny angrepsrifle HK 416 med tilbehør.

60 Instruktørkurs MINIMI (lett maskingevær)

Varighet:	5 dager
Elevantall	15

Målgruppe:	Offiserer som skal fungere som hovedinstruktør i innfasingen av nytt lett maskingevær (MINIMI) i egen avdeling, jegertropp og KYP tropp.
Krav:	Elevene bør ha erfaring fra planlegging av skyteutdanning og ledelse av skytebanetjeneste med andre våpen fra tidligere.
Utdanningsmål:	Utdanningsmålet for kurset er å gi elevene tilstrekkelige ferdigheter og kunnskaper til å kunne gjennomføre utdanning, trening og øving på LMG MINIMI.
Undervisningsmål:	Opplæring i nytt LMG MINIMI. Herunder: våpenkjennskap, sikkerhet, våpenutdanning, skoleskyting, skarpskyting, kjennskap og bruk av tilbehør.

61 Kurs nytt skarpskyttergevær HK 417

Varighet:	4 dager
Målgruppe:	Personell fra HV-distrikt 02,08,09,12
Innhold:	Opplæring i nytt skarpskyttervåpen H&K 417.

62 Instruktørkurs 12,7 MØR

Varighet:	5 dager
Målgruppe:	<ol style="list-style-type: none">1. Troppsjef og NK Skarpskyttertropp2. Lf og Nlf skarpskytterlag3. Lf og Nlf MØR-lag Innsatstropptropp
Krav:	Være tiltenkt eller inneha stilling som skyteinstruktør på 12,7 MØR i eget Distrikt Beherske grunnleggende skyteferdigheter med 12,7 MØR. Gjennomført Skarpskytterkurs 2 eller Lagførerkurs MØR
Utdanningsmål:	Selvstendig og som del av et makkerpar gjennomføre skytetester på kjente avstander med 12,7x99mm skarpskytterriffle Selvstendig kunne planlegge og gjennomføre grunnleggende skyteteknisk utdanning på 12,7MØR i henhold til gjeldende reglement. Selvstendig kunne gjennomføre teknisk utdanning på 12,7 MØR med alt tilleggsmateriell (Leica Vector1500 og Simrad Kn202) Selvstendig utføre korrekt bruk og vedlikehold av våpenteknisk materiell. Selvstendig utføre korrekt bruk og vedlikehold av optisk materiell.

Innhold: Skarpskyting med HK 417 i henhold til gjeldende tabeller
Anvende prinsipper for avstandsbedømmelse med optikk
Grunnleggende skytetechnisk utdanning basis skytestillinger
Bruk og justering av kikkertsikte
Praktisk bruk av ballistikk, ammunisjon, vedlikehold.
Praktisk bruk av våpen og optikk under forskjellige forutsetninger
Trening og utdanning som makkerpar.
Treningsslære
Mental trening
Fokus på skyteinstruktørens rolle før under og etter skyteutdanning.
Evaluere egen/andres utførelse som skyteledere og veileder under utdanning på 12,7MØR.
Elevbasert utdanning innen gjeldende skytereglement

63 Videregående skyteinstruktørkurs

Varighet: 6 dager

Målgruppe: Målgruppen er HV-distriktets instruktører (OPL/F- og OPL/K-personell) i pistol og angrepsrifle.

Krav:

- Eleven skal være en erfaren skyteinstruktør
 - Eleven skal inneha meget gode enkeltmannsferdigheter rettet mot stridsteknisk bruk av eget våpen
 - Eleven skal beherske grunnleggende skyting med pistol*
 - Eleven skal beherske grunnleggende skyting med angrepsrifle*
- *Dersom eleven er en dyktig instruktør på angrepsrifle, men har lite erfaring med pistol eller omvendt er det likevel aktuelt å delta på kurset. I slike tilfeller anbefales det at hjemmeavdelingen setter av ressurser til egentrening.

Utdanningsmål: Hensikten med kurset er å videreutdanne HV-distriktets skyteinstruktører i grunnleggende og videregående skytetechnikk på enkeltmannsnivå med pistol og angrepsrifle, for å danne en felles forståelse og fundament i Heimevernet.

Innhold: Praktisk opplæring i grunnleggende og videregående skyting med pistol og angrepsrifle på enkeltmannsnivå, samt fokus på rollen som instruktør og skytebaneleder. Kurset er meget intensivt og det stilles store krav til elevens motivasjon og evne til å ta til seg læring.

64 Fagkurs Vintertjeneste

Varighet: 6 dager

- Målgruppe:** Kurset er et rent fagkurs og med det et supplement til kursrekken i Heimevernet. Kurset er i hovedsak rettet mot de som ikke har tilfredsstillende kompetanse i vinterferdigheter og/eller har behov for en oppfriskning.
- Krav:** Elevene bør ha alminnelig god fysisk form og ha brukbare skiferdigheter.
- Utdanningsmål:** Hensikten med kurset er å gi elevene tilstrekkelig kompetanse til å ta vare på seg selv og sin avdeling under vinterforhold.
- Det presiseres at kurset ikke gir formell avdelingskompetanse beskrevet i FSJ sitt Direktiv for kompetansekrav til avdelinger innen vintertjeneste for landmilitær virksomhet i Forsvaret.**
- Innhold:** Det gis teoretisk og praktisk opplæring med trening av ferdigheter på enkeltmanns- og lags- nivå under vinterforhold med vekt på:
- Bekledning
 - Grunnleggende enkeltmanns ferdigheter
 - Forebygging og behandling av frostskafer
 - Forflytning og navigasjon
 - Bivuakk typer og rutiner
 - Skredlære og kammeratredning
 - Materiellvedlikehold
- Etter endt kurs skal elevene være i stand til å ivareta seg selv, makker og laget, ved utdanning og løsning av oppdrag under vinterforhold.

65 Grunnkurs MILGEO

- Varighet:** 3 dager.
- Målgruppe:** Fra styrkestrukturen: Utpekte MILGEO-operatører i HV-distriktsstab, SHVKDO og/eller I-KDO.
Fra produksjonsstrukturen: G/N-2, Ass G/N-2, S-2/I.
- Krav:** Ingen spesielle.
- Utdanningsmål:** Gi utpekte MILGEO-operatører i HV grunnleggende kunnskap i bruk av HVs aktuelle geografiske informasjonssystemer (GIS).
Praktisk og målrettet behandling av relevant DGI skal resultere i kjennskap til produksjon av GEO-produkter som støtte til plan- og beslutningsprosessen (PBP), samt oppdragsløsning
- Innhold:** En kombinasjon av teoretisk innføring og praktisk bruk av de ulike verktøyene.

66 Ungdomslederkurs

- Varighet:** 5 dager
- Målgruppe:** Personell som er eller som er tiltenkt som ungdomsledere i Heimevernet.

Krav:

Utdanningsmål: Gi elevene tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter til å bekle funksjonen som ungdomsleder i HV.

Innhold: Krav og bestemmelser for ungdomstjenesten i HV.
Forankring av HV-ungdomstjenesten
Krav til ungdomsledere
Aktivitetsprogram og aktiviteter for HV-ungdom
Skyteinstruktørutdanning
Sluttet orden
Informasjon om rusmidler

67 Introkurs nytilsatte i HV

Varighet: 4 dager

Målgruppe: På vegne av GIHV beordres alle nytilsatte i Heimevernet til dette kurset.

Innhold: Introduksjon av Heimevernet

68 Kurs taktisk evaluering og veiledning

Varighet: 10 dager

Målgruppe: Primært stadig tjenestegjørende befal ved Heimevernets distrikter, skoler, utdanningsgarnisoner og staber, sekundært HV-befal som skal være veiledere ved Heimevernets kurs og TAKEVALer.

Utdanningsmål: Heimevernets offiserer skal kunne anvende sin handlingskompetanse i det å veilede Heimevernets avdelinger, skoler og staber i å planlegge, gjennomføre og evaluere utdanning og utvikling

Innhold: Teambygging
Kommunikasjon
Grenser og grensers betydning
Veiledning
Verdigrunnlag
Menneskesyn
Andragogikk, læren om hvordan voksne lærer
Handlingskompetanse
Erfaringslæring
Aksjonslæring/Konsultasjonsmetodikk
Psykologiske forsvarsmekanismer og motstandshåndtering

Organisasjonskulturer
Gruppepsykologiske prosesser, herunder metodeverktøy
Analyse på organisasjonsnivå
Veilederens ulike roller
Mål - målstyring og motivasjon
Bruk av personlighetstester, veilederstiltest
Problemløsning/Konflikthåndtering
Emosjoners betydning for motivasjon
Heimevernets Taktiske Kvalitetssikringssystem
Evaluering

69 SIMIS- og Liaisonoffiserkurs

Varighet:	4 dager.
Målgruppe:	For personell som skal samvirke med sivile og andre militære enheter: <u>Sentralt kurs:</u> <ul style="list-style-type: none">- Liaisonoffiserer ved Distriktsstab- Liaisonoffiser (tilsvarende) ved SHV-kommando- Liaisonoffiser (tilsvarende) ved I-styrke- Sjef/NK ved I-styrke- NK/stabssjef, G-3 og ass G-3 ved distrikt- Personer som skal være instruktører/veiledere på SIMIS- og Liaisonoffiserkurs. <u>Lokalt/regionalt kurs:</u> <ul style="list-style-type: none">- Liaisonoffiser ved Områdestab- Sjef/NK ved område
Krav:	Tjenesteerfaring ved distrikt, I-styrke, område eller SHV-kommando. Kjenne til grunnleggende plan- og beslutningsprosesser, herunder operativt planverk.
Utdanningsmål:	Gi elevene grunnlag for å kunne utføre simis- og liaisonoppdrag for sine respektive avdelinger. Eleven skal som liaisonoffiser kunne planlegge, lede og veilede eget personell ved fredsdrift, utdanning, trening, øvelser og skarpe oppdrag.
Innhold:	Kurset gjennomføres med en kombinasjon av forelesninger og gruppeoppgaver. Gruppeoppgaver vil rettes inn mot planlegging og gjennomføring av simis-/liaisonoppgavene på generelt grunnlag.

Det er utarbeidet ett kurs for begge nivåene (distriktsnivå og områdenivå). Sentralt kurs arrangeres av HVSKS og primærmålgruppe er Liaisonoffiserene i distriktsstabene.

Lokalt/regionalt kurs arrangeres av distriktene og primærmålgruppen er Liaisonoffiserene i områdestabene.

På denne måten kan kursinnholdet "spisses" mot målgruppen og lokale variasjoner og forhold.

70 Heimevernets trenings- og øvingskonferanse

- Målgruppe: G-3, Sjef SHV-kommando, SHV-gruppe, HVUV
- Innhold: Aktuelle saker
Planlegging for virksomhetsåret iht plansyklus beskrevet i "Direktiv for Tjenesten"

71 Seminar Kursansvarlige HV-distrikt

- Målgruppe: På vegne av GIHV beordres samtlige kursansvarlige ved distrikt til dette seminaret.
- Innhold: Kurs påfølgende år
Kurskatalog
Diverse

72 G-6/S-6 Seminar

- Målgruppe: G-6/ S-6 I og F kdo
- Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

73 Fagseminar jurister

- Målgruppe: Juridiske rådgivere ved HV-distriktstab
- Utdanningsmål: Formålet er å gi alle juridiske rådgivere felles inngangsverdier når det gjelder forståelse og anvendelse av operasjonell jus i fredstid.
- Innhold: Juristene gjennomfører noe av programmet sammen med MP-sjefene og feltprestene som gjennomfører sitt seminar på samme tidspunkt.

Samordning med preste- og MP-tjenesten.
 Filmskytebane.
 Rettslig ramme for mil maktanvendelse (Force protection) i fred, krise og krig i et norsk perspektiv .
 Videreutvikling av jurist- tjenesten.
 Annet

74 Fagseminar MP-sjefer

Målgruppe: MP-sjefer ved HV-distriktsstab
 Ansvar: HVSKS

Utdanningsmål: Formålet er å gi alle MP-sjefer felles forståelse for MP-tjenesten i HV.

Innhold: MP-sjefene gjennomfører noe av programmet sammen med juristene og feltprestene som gjennomfører sitt seminar på samme tidspunkt.
 Samordning med preste- og juristtjenesten.
 Kompetanseheving, behov for nye fagkurs
 Utdanningsplanlegging,
 Forskjell mellom MP-personell i i/F-styrken
 Gjennomgang av ny MP-org
 Status fra de enkelte distrikter innen MP-tjenesten

75 Fagseminar Feltprester

Målgruppe: Feltprester ved HV-distriktsstab
 Ansvar: HVSKS

Utdanningsmål: Formålet er å gi alle feltprester felles forståelse for feltprestedtjenesten i HV.

Innhold: Feltprestene gjennomfører noe av programmet sammen med juristene og MP-sjefene som gjennomfører sitt seminar på samme tidspunkt
 Samordning med MP- og juristtjenesten.
 Filmskytebane (trening i maktanvendelse)
 Oppdatering på aktuelle etiske temaer
 Tilbakemelding/ evaluering RAM HV

76 I-kdo sjef seminar

Målgruppe: Sjef I/F kdo, Sjef SHV kdo/ LUHV

Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

77 Troppsjeftsseminar Skarpskyttertropp

Målgruppe: Troppsjefer i skarpskyttertropp/ Skarpskytteransvarlig ved distrikter.
(HV-05, HV-09, HV-12, HV-17)

Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

78 Troppsjeftsseminar Innsatstropp

Målgruppe: Troppsjefer innsatstropper

Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

79 Troppsjeftsseminar Hundetropp

Målgruppe: Troppsjefer hundetropp

Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

80 Troppsjeftsseminar CBRN- verntropp

Målgruppe: Troppsjefer ABC-vern tropper
(HV-02, HV-09, HV-12, HV-16)

Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

81 Troppsjeftsseminar Stabstropp I/F- kommando

Målgruppe: Troppsjefer Stabstropp I og F- kommando

Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

82 Troppsjeftsseminar Jegertropp

Målgruppe: Troppsjefer jegertropp/ jegeransvarlig ved distrikt.
Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

83 Troppsjefseminar MP-tropp

- Målgruppe: Troppsjefer i MP-tropper
- Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

84 Fagseminar Sanitet

- Målgruppe: Troppssjefer sanitetstropp I, leger, sykepleiere, lagførere utrykningslag og hjelpeplasslag I.
- Innhold: Aktuelle saker etter innmeldt behov

85 Handvåpenkurs

- Målgruppe: Nytilførte mannskaper i Sjøheimevernet
- Ansvar:
- Utdanningsmål: Utdanne nytilførte mannskaper kunnskaper om MP5, P80 og HK 416 i den hensikt å beherske skarpskyting om bord og på land

86 Sambandskurs

- Målgruppe: Alt nytilført personell i Sjøheimevernet
- Ansvar:
- Utdanningsmål: Beherske teknikken med å sende og motta en melding på ugradert samband

87 Kvalifisert førstehjelp nivå 2-sjø

- Målgruppe: Personell som skal ha 6 mnd eller mer tjeneste og/eller tjenestegjøre på fartøy.
- Ansvar:

Utdanningsmål: Eleven skal kunne utføre kvalifisert førstehjelp til skadde og syke

Innhold: Luftveier, pust, sirkulasjon, funksjonsnivå, diverse skader og behandlinger, sårskader, hygiene, brudd og bløteskader, kulde og frostskaider, hete og brannskader, forgiftninger, folkerett, psykiske stridsreaksjoner, transport og syke og sårede. Gjennomføring av caser relatert til tjenesten om bord.

88 Kvalifisert førstehjelp nivå 3-sjø

Målgruppe: Personell som skal ha sanitet som hovedarbeidsfelt

Krav: Gjennomført nivå-2-sjø

Ansvar:

Utdanningsmål: Utdanne elever med gode praktiske førstehjelpsferdigheter

Innhold: Førstevurdering ved traume, opptreden som førstemann på skadested, vitale tegn og propaq, HLR/D_HLR, circulation og infusjonstjeneste, dykkerskader, drukning/nær drukning, TASS1-2, pasientinterjuv, omvisning alarmsentral, praktisk førstehjelp erfaringer, CBRN, medisinsk dokumentasjon, NIVÅ 2 drill

89 Kommandostabskurs

Målgruppe: Personell som tjenestegjør eller er tiltenkt stilling som kommandosjef, operasjonsoffiser ved SHV kommando sjef/nk område

Krav: Iht kurs og karriereplan

Ansvar:

Utdanningsmål: Tilføre elevene de kunnskaper, holdninger, ferdigheter som er nødvendig for å kunne utføre tjenesten som angitt under målgruppe.

Innhold: SHV oppgaver, SHV planverk, Forsvarets Operative planverk, Los og anløpsreglementet, stabsmetodikk/taktiske vurderinger. praktiske spill/gulvspill med scenarioer samt utarbeidelse av Commanders Estimate, info om Kystvakt, Norwegian Task Group (Nortg), Rules of engagement (ROE), sjørett, Lovverk og reglementer

90 SHV KYP grunnkurs

Målgruppe: Personell som er tiltenkt som KYP operatører.

Krav: Ønskelig med sambandsbakgrunn og/eller har tjenestegjort i Hæren eller interessert i feltliv.

Ansvar:

Utdanningsmål: Tilføre de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendig for å utføre tjenesten som KYP operatør

Innhold: Overvåking og kontroll, kystsoner/felttjeneste, radar/karttjenesten, raid reporting, plotteteknikk, PACE. eksaminasjonstjeneste,

91 12,7 mm NM218 kurs

Målgruppe: Personell som er tiltenkt som stilling som skytter, våpenbefal eller våpenoffiser i område eller I-styrken i Sjøheimevernet

Ansvar:

Utdanningsmål: Tilføre de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendig for å kunne betjene, operere og vedlikeholde våpenet på en sikker måte under skyteøvelser og i skarpe situasjoner.

Innhold: Våpenkjennskap, adskilling/sammensetning, ammunisjonslære, vedlikeholdsrutiner, forskudd/etterskuddsrutiner, UD2-1, SDP 103E, skyteordre, sikkerhetsprosedyrer, praktiske skyteøvelser i land og om bord på fartøy.

92 Dykkerkurs

Målgruppe: Personell som skal utføre tjenesten som skal utføre tjenesten som kontrollsvømmere.

Krav: Tidligere utdannede militære dykkere, minedykkere er foretrukket

Ansvar:

Utdanningsmål: Repetisjon av teoretiske og praktiske fag for at elevene skal kunne tilfredsstillende Sjøforsvarets bestemmelser for dykking (SUP 12A)

Innhold: Dykketeori, dykkemedisin, utstyrslære, fysisk trening, søketeori, pressluftdykking ned til 30 meter.

Merknad: Kurset er krevende.

93 Bordingsoperatørkurs I

Målgruppe: Kurset er beregnet for personell som skal tjenestegjøre eller er tiltenkt stilling som bordingsoperatør i SHV

Krav: Ønskelig med maritim erfaring/bakgrunn. Være fysisk og medisinsk skikket iht opptakskrav for bordingsoperatør I. Ha gjennomgått og bestått utvidet Innsatsstyrkeopptak for bordingsoperatører.

Ansvar:

Utdanningsmål: Kurset skal tilføre elevene de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendig for å kunne utføre tjenesten som bordingsoperatør i SHV.

Innhold: Våpentjeneste, våpent teori, skyting P80 og MP5, bordingsteori, utstyrsopplæring, praktisk bording, nærkamp, enkeltmannsteknikk, teamarbeid etterretning, operativ innføring, kommando & kontroll, øvelsesordre/planlegging, kontrolltjeneste, samband, fysisk fostring, tester, holdning, stress og mestrings.

Merknad: Kurset er krevende både fysisk og mentalt.

94 Bordingsoperatørkurs II

Målgruppe: Kurset er beregnet for personell som tjenestegjør ved bordingstropp.

Krav: Bordingsoperatør i minst 10 mnd, deltagelse på minst 80% av aktiviteten til bordingstroppen de siste 10 mnd, bestått test for bordingsoperatører i SHV siste 3 mnd, anbefaling fra I-styrkesjef og troppsjef bording.

Ansvar:

Utdanningsmål: Bordingskurs II skal tilføre elevene de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendig for å kunne utføre tjenesten som bordingsoperatør i SHV i skarpe situasjoner.

Innhold: Sanitet, TASS om bord på fartøy, TASS fra fartøy til FBF, taubruk, materiellkjennskap, knoper og stikk, klatring, nærkampteknikker, teleskopbatong, pepperspray, maritimt sambandsutstyr, taktisk samband, simunition, OIBO, bevegelse på dekk og under dekk, fysisk trening, operativ grunnlag og konsept, juridisk grunnlag, bording

Merknad: Kurset er meget krevende.

80 Flerbruksfartøy (FBF) typekurs

Målgruppe: Kurset er beregnet på personell som tjenestegjør eller skal tjenestegjøre som sjef/nk, maskinist eller operatør på flerbruksfartøyer av Hårek eller Gyda klassen.

Krav: Samband/plottekurs, 12,7 mm kurs

Ansvar:

Utdanningsmål: Kurset skal gi elevene de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendig for å tjenestegjøre på FBF slik at sikkerheten til mannskaper og materiell til enhver tid er ivaretatt.

Innhold: Teknisk fartøyskjennskap, sikkerhet og redningsutstyr, nødstyring, personlig sikkerhetsutstyr, ekvipering av fartøy, manøvrering ordregiving på bro, generalrulle/rullemønstringer, slepeøvelser, brann/havariøvelser, sjømannskap, trosser og tauverk, sjøgående trening, ankring,

95 Hurtigbåtførerkurs

Målgruppe: De som skal tjenestegjøre som sjef/nk om bord på FBF

Krav: Bestått FBF typekurs, bestått skriftlig eksamen til dekksoffiser kl 5(ikke krav til å ha løst ut sertifikat)

Ansvar:

Utdanningsmål: Kurset skal gi sjef/nk en grunnleggende plattform i hurtigbåtnavigasjon og tilføre de kunnskaper, ferdigheter samt holdninger som er nødvendig for å gjennomføre en trygg seilas på SHV FBF.

Innhold: Ansvar og plikter iht tjenestereglementet, teori/prinsipper for hurtigbåtnavigasjon, kartstudier, manøvrering, trening i simulator, optisk dagseilas, optisk nattseilas, radarnavigering, bruk av hjelpemidler på bro, broorganisering,

96 Samband/plottekurs

Målgruppe: Sambandsoperatører, systemoperatører og opsromsoperatører i SHV. Andre i SHV med behov for grunnleggende samband/plottekunnskaper.

Ansvar:

Utdanningsmål: Tilføre elevene de kunnskaper, holdninger og ferdigheter som er nødvendig for utføre tjenesten som nevnt i målgruppe.

Innhold: Sambandsteori og plotting, grunnleggende Kampopplysningstjeneste (KOPPO), Sjøtas Maria, sambandsordre, introduksjon av dataverktøy, Multi Rolle Radio (MRR), praktiske øvelser

97 Explosive Ordonance Recognition (EOR) kurs

- Målgruppe:** Kontrolldykkere i SHV og eventuelt andre militære dykkere uten EOD bakgrunn.
- Krav:** Gjennomført og bestått Kontrolldykkerkurs. Militært dykkersertifikat kl A. Avsluttende praktisk/teoretisk eksamen.
- Ansvar:**
- Utdanningsmål:** Tilføre elevene de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som trengs for å kunne utføre tjenesten som kontrolldykker på en sikker måte.
- Innhold:** Klassifisering i hovedklassene. Gjennkjenning av eksplosiver, praktiske øvelser innen og utendørs, IED kjennskap.

98 Dykkerlederkurs

Kursplan under utarbeidelse.

99 Bordingsinspektørkurs

- Målgruppe:** Personell som skal utføre visitasjonsoppdrag av ikke militære fartøy i norsk indre farvann.
- Krav:** Gjennomført bordingoperatørkurs I og II
- Ansvar:**
- Utdanningsmål:** Selvstendig gjennomføre visitasjon av et ikke fremmed militært fartøy i den hensikt å fastslå fartøyets identitet og legitimitet.
- Innhold:** Los og anløpsreglementet. FOPV, bruk av COSS og skipslister, kontroll av skipspapirer, eksaminasjon av fartøy, entring av fartøy.

100 Etterretningskurs Sjø for N-2 SHV

Dette er et kurs som vil bli utarbeidet og utlyst senere. Kurset skal gjenspeile det behov som trengs mtp å ha oversikt over aktivitet i kystnære farvann.

101 Andre kurs i SHV

I tillegg vil følgende kurs bli utlyst og fordelt etter behov til personell som skal tjenestegjøre om bord på de nye Reine klassen. Faglig innhold, tidspunkt, kurssted og målgruppe vil bli gitt senere.

HMS kurs	(helse miljø og sikkerhet kurs)
ISBM kurs	(International Security Boat Mangement course)
ISBS kurs	(International Safety Boat System course)
ISPS kurs	(International Ship and Port facility Course)
Kranførerbevis G 20	
Utvidet kranførerbevis	
Hurtiggående mobbåtfører kurs	
Diverse Safety management check-off kurs for tjenesten om bord iht SAFIR	
San 3 kurs for sanitetsleder	
Røykdykkerkurs	
Røykdykkerlederkurs	
Havarilederkurs	
IMO 60 kurs	(International Maritime Organisation course 60)
Lastekurs ombord mtp farlig last.	

102 Skyteinstruktørkurs I DFS/HV

Tid:	5 dager (mandag-fredag)
Sted:	Dombås
Elevantall:	HV tildeles plasser etter behov
Målgruppe:	Elevene tas ut blant HV og aktive skyttere fra lag tilsluttet Det frivillige Skyttervesen(DFS). De forutsettes benyttet som instruktører og skyteledere på lagsplan/i HV-avdelingen.
Utdanningsmål:	Gi elevene grunnleggende opplæring i skyteinstruksjon og skyteledelse. Gjennom teoretisk og praktisk opplæring i de mest

vesentlige disipliner, gjøre elevene i stand til å virke som skyteinstruktører og skyteledere lagsplan/ skyteinstruktører i HV.

Innhold: Instruksjonslære, tildeling av oppgaver, elevforberedelser
 Praktiske oppgaver i elevinstruksjon
 Skytelære - liggende, knestående og stående skytestilling
 Skytelære - sikting, avtrekk
 Skytelære - feltskyting
 Skyteledelse - reglement, standplassledelse, materiell og anvisning
 Praktisk skyting - feltskyting, stangskyting, felthurtigskyting
 Praktisk skyteledelse - standard baneprogram for kl 1 – 5
 Skyte og våpenlære - spredning, treffbilder, våpenskjøtsel

103 Skyteinstruktørkurs II DFS/HV

Tid: 4 dager (torsdag-søndag)

Sted: Dombås

Elevantall: Ift tildelte plasser fra DFS

Målgruppe: Elevene tas ut blant personell fra HV og DFS som tidligere har gjennomført skyteinstruktørkurs I og som har vært aktive instruktører i minst 2 år. Deltakerne skal fortrinnsvis være aktive skyttere og minimum skyte i klasse 3.

Krav: Det gjennomføres eksamen

Utdanningsmål: Gi elevene videregående opplæring i leder- og instruktørarbeide i Det frivillige skyttervesen og Heimevernet

Innhold: Instruksjonslære, tildeling av oppgaver, elevforberedelser
 Praktiske oppgaver i elevinstruksjon
 Skytelære – repetisjon av skytestillingene (elevinstruksjon)
 Skytelære - sikting, avtrekk, pusting, spredning (elevinstruksjon)
 Feltskyting – vindavdrift, avstandsbedømmelse, spredning
 Standplassledelse, kompetanse
 Ungdomsarbeide
 Treningslære
 Reglement i DFS / Undervisningsmateriell
 Våpen og ammunisjonslære, håndlading av riflepatroner
 Konkurransforberedelser.

104 Grunnkurs Lotter

Målgruppe: Kvinner mellom 18-44 år.

Varighet: 17 dager

- Krav:** Den enkelte lotte skal før gjennomføring av kurset ha gjennomført følgende kurs:
Introduksjonskurs
Basiskurs
Førstehjelpskurs
- Utdanningsmål:** Kursets hovedmålsetning er å gi elevene teoretisk og praktisk opplæring i grunnleggende soldatdisipliner for å kunne inneha stillinger i Heimevernets OPL/K
- Innhold:** Kombinasjon av teoretisk og praktisk undervisning, felles og i grupper. Undervisningen omfatter blant annet; lære om Heimevernets organisasjon, soldatenes juridiske status, og grunnleggende soldatferdigheter som våpentjeneste, felttjeneste, sambandstjeneste, sanitetstjeneste, ABC-tjeneste, fysisk fostring og sluttet orden. Undervisning vil foregå både innendørs og utendørs. I løpet av kurset vil det bli avholdt inntil 2 øvelser. Det vil også bli avholdt prøver for "Godkjent HV-soldat" og skarpskyttermerke i løpet av kurset.